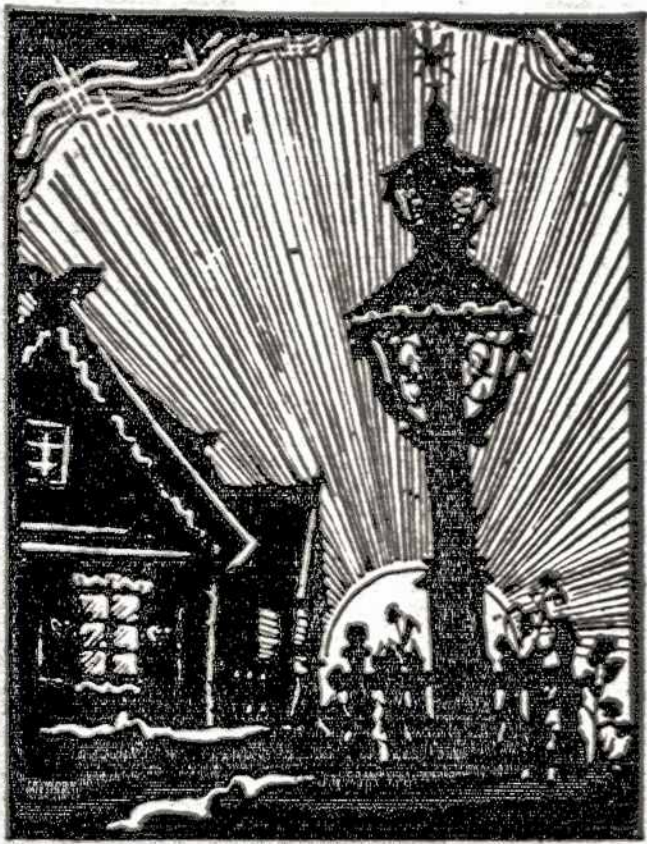

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 4 (161)

TORONTO, Ontario, 1953 m. sausio (January) mėn. 29 d.

Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

VASARIO 16 BELAUKIANT

Kaikas sako, kad minėjimų jau per daug turime, kad jie išvarginę visuomenę, dėl to ir ne visada besutruaukia gausesnius tautiečių būrius. Girdi, minėjimai ir minėjimai, ir vis tokie patys — trafaretiški: pamaldos ir „iškilmingas aktas“ su rengėjų atidaruojamais žodžiais, žuvusiųjų pagerbimu, paskaita, rezoliucijom, himnu ir kelione į namus, o kaikada dar ir su šokiais užbaigta.

Daug ar mažai minėjimų, ne taip jau esminis dalykas. Daug svarbesnis, kokie jie būna. Abejones nėra ir dviejų nuomonių negali būti, kad savo tautos reikšmingųjų dienų kasdieniškai negalime praleisti, jei dar jaučiame tautos narius. Bet trafaretas ištikrųjų visus vargina ir verčia oficialumais bodėtis. Žmogus visada nori ko nors nepaprastiesnio, ne kasdieniško. Ir kai stovime išvakarėse didžiosios tautos šventės — Vasario 16 — ištikrųjų verta pasvarstyti, kaip gi ją atžymėsime.

Kaip mes lietuviškąją visuomenę bevertintume, visdėlto kiekvieną metų Vasario 16 mums parodo, kad toji diena visus išjudina. Nepriklausomybės idėja yra taip įsiskęsiusi kiekvieno lietuvių širdyje, kad jos nenustebia jokios pašalinės įtakos. Dėl to ir tos dienos iškilmės visada gausiau lankomos, visi taip pat energiau dedasi prie paruošiamųjų darbų. Ir jei galime turėti vilčių, kad ka nors didesnio suorganizuoti, tai pirmiausia Vasario 16.

Tad organizuokim jos iškilmes kuo didingiau. Mažesnes kolonijos kažkokių milžiniškų demonstracijų suorganizuoti beabejo negali. Joms tenka tenkintis kad ir įprasto pobūdžio suėjimais, pasikalbėjimais, sutartinėmis bei kitais tėvynei primenančiais dalykais, stengiantis visa tai parodyti ir savo skundą išdėstyti kuo didesniai skaičiui svetimtaučių. Didžiosiose kolonijose iškilmingieji aktai taip pat sunkiai teisingami, bet reikėtų pagalvoti ir apie ką nors originalesnį bei didingiau. Svarbiausia neužlipti su savo aktais ir užkampius, bet duotis pastebimiems viešumoje. Visas tos dienos lietuvių susijudimas turėtų būti svetimųjų pastebimas, Lietuvos vardas ir jos dabartinis vargas turi belstis į svetimą spaudą, kur galima, reikėtų veržtis į gatves su demonstracijomis, rodyti šio kontinento žmogui Kremliaus klaidą ir pavojus žmonijai. Nepamirškime ne tik susirinkimų rezoliucijų, bet ir laiškų, ypač padėkos laišku tautos politikams, kurie kada nors žodį gerą už Lietuvą tarė, nepamirškime ir patriarkališčių tiems, kurie dar tebėra nesuorientavę ir sovietinę propagandą seką.

Veržkimės ir radiofonus. Gal būt, pasisuktų pasiekti, kad per visus Kanados miestus transliuojamose CBC žiniuose atsirastų nors trumpa žinutė, kad tą dieną viso pasaulio lietuvių šventė savo nepriklausomybės šventė. O gal net ir daugiau pasakytų, gal sutiktų kokią atsiau-

kmielį perskaityti ar lietuviškos muzikos transliuoti. Atsiminkim, kad šiemet ledus laužyti daug lengviau. Numatomi rinkimai!

Kanada dar neturi savo lietuviškos informacijos centro, turi nei tam reikalingų lėšų. Amerikos lietuvių tai jau turi. Ar nebūtų gera paruošti intriguojantį schematinį žemėlapi sovietinės agresijos? Jame būtų pavaizduoti du etapas — iki 1941 m., kuriame būtų išryškintas Pabaltijo ir Besarabijos užgrobimas, o antrajame tolimesnieji užgrobimai bei satelitų barjero sukūrimas. Gal būt, pasisuktų jį įpiršti kuriai agentūrai, kuri išplatintų net po visą pasaulį, o jei nepasisektų, — už koki \$50 matricomis galima būtų aprūpinti arti 100 laikraščių. Tokis žemėlapis, atrodo, daug lengviau galėtų užimponuoti, negu ir taikliausiai parašytas straipsnis.

Tai tik pora pavyzdžių, o jų visų tikslas — iškelti Lietuvos vardą kuo platesnėse masėse.

Mums patiems Vasario 16 nebėra pasididžiavimo ir džiaugsmo diena. Ji virto ilgesiu, didžiu patirtų neteisėbių, aukų prisiminimo ir kovingo pasiryžimo diena. Jau pernai buvo ginčijamasi, kaip ją švęsti — su pasilinksminimais ar be jų. Ir šiemet niujorkiečiai jau ginčijasi. Deja, dar reikia ginčytis. Mums rodo, gincio negali būti. Leiskim, po visų griaučių kalbų, po visų šaukimų į pasaulio galūnes teisybės, paleisim poras šokiams. Eisime per šali praeivis ir vieną iš išsėmiančių iš šalies paklaus: „Kas čia taip linksminasi?“ „Lietuviai švenčia savo Nepriklausomybės šventę“, — atsakys. „Smagiai švenčia... Linksmai, — tarsi praeivis. Bet Lietuvos nepriklausomybė jau sutrypta. Argi dėl to taip linksma?“ O ką atsakytumėm?

Laisvosios Europos universitetas priima naujus studentus

Laisvosios Europos Tremties Universiteto Priėmimo Komisija Paryžiuje kreipėsi į Europos Lietuvių Studentų Sąjungą, prašydama painformuoti lietuvių studentus apie prašymų teikimo tvarką stipendijoms gauti Laisvosios Europos Kolegijoje ir kitose augstosiose mokyklose 1953-54 mokslo metams.

Teisę gauti stipendiją turi kiekvienas lietuvių studentas ar abiturientas, gimęs po 1922 m. gruodžio 31 d. ir turintis brando atestatą ar jo pakaitalą. Stipendija yra pakankama padengti mokslo mokesčio bei pragyvenimo (buto ir valgio) išlaidoms.

Maždaug keturios penktosios stipendijų bus skiriamos LE Kolegijoje Strasbūre, kur studentai Strasbūro un-te galės studijuoti šiuose fakultetuose: teisės, humanitarinių mokslų, medicinos, farmacijos, gamtos mokslų ir teologijos. Jie ten savo gimtąją kalbą klausys ir specialiu istorijos bei krašto kultūros kursų. Penktadalis stipendijų bus skiriamos kitose augstosiose mokyklose studijoms,

Europos problema • Žydų persekiojimas • Įvykiai Baltijoje.
(Niujorko bendradarbio ALMAUS)

• Penktadienį Mr. John Foster Dullas pasakė reikšmingus žodžius: Jis laikas Kennan epizodą baigti. Epizodą, kuris populiariai buvo vadinamas „containment“, o Mr. X — George Kennan, šios pirmosios JAV-bių užsienių politikos sumanytojas, kūrėjas ir dėl jos kankinys. Pagal „AB“ lietuvišką kalbą „Iku sudėjus priesaiką, o Trumanui nuriedėjus atgal į Missouri“, Mr. Kennan kalbėdamas Scrantone, Pa, įžiliai kritikavo naujosios administracijos pasiūlymus „laisvėti Sovietų pagrobtais tautas“.

Mr. Kennan, turbūt buvo nugirdęs ką nors iš Mr. Dullas pareikimo apie savo užsienių politikos gaires, pareikštas jį naujaunu poste patvirtinusiems senatoriams. Uždarame posėdyje Mr. Dullas kalbėjo apie „išsilaisvinimo“ politiką, ją pats vadindamas „liberation short of war“. Gerai informuotų lietuviškųjų šaltinių žiniomis, tūlas senatorius už klausdus dėl Pabaltijo, Dullas išsamiai atsakė, bet jo tikslus turinys nežinomas. Ir Mr. Kennan, turbūt, užsiims biuzneliais, o gal, dėstys kolegijose apie didžiosios tautos kultūrą. Kitos išeities jis nebetrūti. Jo politika toli gražu nesiderina su Dullas pirmąją užsienių politiką liečiančia kalba per Amerikos radiofonus praėjusį antradienį. Kaip tik dabar gyvename momentą, kurį Mr. Burnham savo interview „T Z“ apibūdino 1952 m. kovo mėn.: „Pagrindinė tarptautinė problema šiuo metu yra containment politikos pervedimas į išsilaisvinimo politiką“. Nereikia nė Mr. Burnham politinės išminties suprasti, jog Amerika į kitą, iš šios pereinamosios „containment“

politikos galimą išeitį — „appeasement“ politiką — tikrai nesuks. Demokratai, pagaliau, respublikonams perdavė tokią atsakomybę ir taip užsuktą mašiną, kad kitokis sprendimas ten reikštų JAV ir viso pasaulio Vakarų civilizacijos pabaigą. Iki inauguracijos kalboje, nors joje viskas buvo aptarta trumpai ir drūtai, pabrėžė, jog „ateitis priklauso laisviesiems“.

Sakoma, daugeliu vadovaujanciu amerikiečių politikų, ypač respublikonams, nepatiko lko tarptautiškumas. Užtat visi laisvojo pasaulio valstybininkai dabar trypia iš nekantrumo jį pamaityti. O jis — generolas — sa vaip patvarkė. Dullas su Stassen jutos aplankys pirmą. Jie turi susipažinti su padėtimi vietoje, prieš pradėdami vėl iš neissemiamo krepšio barstyti „žaliukus“. Skubumas Baltuosiuose Rūmuose sprendžiant tarptautines problemas išduoda esamą pasaulinę klaidumą. Nebeliko laiko steigti Atlanto uniją. Europos likimas priklauso nuo Vokietijos ir Prancūzijos. O jos, Napoleono ir Hitlerio laikais tebegyvenančios, nesugeba, nežiūrnt savo augstos kultūros, orientuotis elementarijoje geopolitikoje. Kad politika 1953 metais sprendžia ne Vokietija, Prancūzija, Kanada ar Lenkija. Atominiame amžiuje nebesprendžia net ne visa Europa — tokia juokingai mažytė Eurazijos dalė! Iku, Amerikos kontinento vadovui, rūpi iš Eurazijos dar laisvų pusių čiupti ją valdančią bėriurbę. Jis pasakė: „laisvė tėra viena ir nedaloma“. Iš to „išsilaisvinimo“ ir „išsilaisvinimo“ politikos. „Išsilaisvinimas“ Rytų Europai, o „išsilaisvinimas“

tokioms, kaip Rusija su Sibiru, Kinijai su Mandžiurija. Toks yra mūsų spėjimas, o Mr. Stassenas naujasis Tarpusavio Saugumo įstaigos valdytojas, nurodė, jog Iki savo „State of the Union“ pranešime išaiškinsias smulkiau. Taip jis atsakė demokratui senatoriui T. Green'is Rhodes Island, pavergtųjų prieteliui, kuris norėjęs išsėnypinti ar „išsilaisvinimas“ nebuvo tik pažadas. Stassenas užtikrino jį, kad Iki užsienių politiką tikrai pakeitė. Keitimo pirmasis įrankis — Psichologinis priešų grovimo būdas. Jam Iki praėjusią savaitę skyrė daugiau dėmesio negu bet kam kitam.

Centralinės Žvalgybos Įstaigos viršininku jis paskyrė Allen Dullas, John Fosterio brolį, kuris praėjusio karo metu taip sėkmingai vadovavo iš Sveicarijos yankių snipams Italijoje ir Vokietijoje. Pas Iki tuo reikalu lankėsi ir du Jacksonai. Vienas jų C. D., buvęs Europos Laisvės Komiteto prezidentas, žinomas mums kaip priėmęs pabaltiečius į komitetą ir prašęs Iku garsiąją „išsilaisvinimo“, taip Snieckų supykusią, kalbą. Kitam Mr. William Jackson yra pavesta perorganizuoti visą JAV psichologinio ginklo sistemą. Pavergtųjų tautybių politikai ir žurnalistai Jūs bendradarbiai Niujorke pareiškė įsitikinimą, jog Mr. Bill Jackson, be abejo, joms savo darbą pasikvies psichologinio karo ir užsienių politikos žinomą ekspertą James Burnham, kuris yra parašęs knygą „The Coming Defeat of Communism“, o greitu laiku išleidžia sensacinę knygą „Containment or Liberation“: kurioje įrodo „išsilaisvinimo“ politikos būtinumą. Mr. Jackson užkariavo daugelio simpatijas savo pažymėtinu santūrumu. Kai iš posėdžio išsėinanti jį užpuolė reporteriai ką nors pasakyti, jis drėbtelėjo: „Well, I'm a fellow named Jackson and I live at Princeton, N.J.“.

Admirolas Kirk iš buvusios „Psychological Strategy Board“ pasitraukė. Mr. James Reston iš Vašingtono sako, jis nepatyręs, „kaip toli Mr. Dullas su savo planuojama pogrindžio veikla Sovietijoje mano pasireikšti“, tik esą aišku, „jog satelininių valstybių išsilaisvinimas neabejotinai yra Mr. Dullas politikos tikslas“.

Klausimą ar jau šitame etape būtų sprendžiamas Pabaltijo likimas, išsprendžia aksioma, jog Sovietai nė vienos pėdos be karo neužleis. Restonas taip pat ramina bijančius staigios sovietų atakos, išvedžiodamas, jog sovietų kariuomenės judėjimas yra atydziai sekamas ir amerikiečiai savo rankose turi „ginklus, kurių ruseliai nė neįsivaizduoja“.

Kiek tole patirti, žymesni lietuvių karininkai šiuos visus šūkius priima labai atsargiai ir nesisukubina siūlyti savo talką, kai vieną kartą dar prie „containment“, ir prie demokratų, juos buvo norėta padaryti „agentais“. Motyvuodami esą JAV-bių pri pažįstamos suvereninės valstybės karininkai, keli iš jų tada ir bendradarbiauti atsisakė. Ir lenkai dėlto atsargūs. Apie tą patį laiką jų kariškių buvo pakviesti (Nukelta į 3 psl.)

paskaita pavadinta „Les Peuples Baltes devant la catastrophe“.

— Tarptautinės Diplomatinės Akademijos prašymu min. E. Turauskas išvyko į Madridą rūpintis ten įkurti tos Akademijos skyrių. Kartu su juo išvyko ir Elena Turauskienė. Madride jie išbus apie mėnesį laiko. Paryžiuje įvyko Europos Federalistų Sąjungos centro komiteto posėdis. Lietuvių Federalistų Sąjungai atstovavo jos pirminin-

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Naujojo JAV prezidento priesaika bei inauguracijos kalba buvo didžiausias ir labiausiai lauktas pasaulinis įvykis. Visus domino, kaip naujasis prezidentas aptars savo politikos gaires. Kalba nieko labai nenustebino ir politikoje jokios naujos linijos nenužymėta. Iš esmės tai ta pati demokratų varytoji politika. Gal skirsis tik metodai. Spėjama, kad tų pačių tikslų bus siekiama griežčiau, energingiau. Prezidentas pažadėjo stiprinti jėgas prieš agresiją, JAV išlaikyti pajėgias, remti kitas taikos siekiančias tautas, skatinti tarptautinę prekybą (matyt, Churchillio pagedavimas), skatinti ūkinį, karinį ir politinį laisvų tautų susigrupavimą JT vadovybėje. Ypač buvo pabrėžtas reikalas JT padaryti veiksmingą pasaulinę pajėgą, užakentuotą tautų lygybės principais ir JAV nenoras kam nors primesti savosios sistemos principų. Visa tai, žinoma, būtų galėjęs pasakyti ir Trumanas arba kuris kitas demokratas prezidentas. Bendrai kalbą buvo už internacionalizmą, ne už atsirihojimą nuo pasaulio. Bet dėl pavergtųjų kraštų Eisenhoweris nepasakė nieko. Atseit, tas pats atsargumas, kaip ir prez. Trumano. Elekcijos metu išpareigojimai sumažinti biudžetą taip pat buvo apeiti, o pasisakymai už kantrybę ir aukojimąsi, nerodo, kad būta ruošiamasi juos mažinti. Visa kalba lieto daugumą užsienio reikalus. Iš 48 jso paragrafų vos 7 tebuvo skirti vidaus reikalams.

Inauguracijos iškilmės buvo labai didingos. Jose dalyvavo apie 500.000, o pasak kitų net 700 tūkstančių žmonių, suplaukusių iš viso krašto. Dabar baigiamas formuoti kabinetas. Iš parinktų 9 ministrų senatas 8 tuojau patvirtino, bet gynybos ministeriumatys General Motors prezidentas Wilson užkliuvo. Mat, jo vadovaujamoji kompanija yra gavusi net už 5 milijonus kariškių užsakymų ir beabejo dar gaus naujų. Žinoma, susidarytų nepatogi padėtis, kai Gynybos ministeris, duotų užsakymus savai

Tabako mokesčius gal ir sumažins

Tabako augintojų delegacija vėl lankėsi pas finansų ministerį tabako mokesčių sumažinimo reikalui. Ši kartą delegacija finansų ministerį radusi daug palankesnį ir esą daugiau vilčių, kad tabako mokesčiai sekančių metų biudžete bus sumažinti.

Delegacija rėmėsi Kingstono univ. prof. Stoter paruoštu memorandumu, kuriame pabrėžiama, kad Kanadoje surūkomų cigarečių skaičius vienam žmogui yra dvigubai mažesnis negu JA V-bėse. Ir tai esą dėl jų brangumo, nes čia už 20 cigarečių mokesčių sumokama 22,2 cento, o JAV vos 8 c. Dėl to kanadiečiai daugiau bemelija patys sukūti iš tabako: Nenormalu esą, kad žmogus, uždirbdamas per metus \$3.000 pajamų mokesčių sumoka \$60, o jei jis su žmona surūko per dieną po 1 pokelį cigarečių, tabako mokesčių sumoka \$160.

Nauja atominės energijos įmonė Otavoje ruošiamasi pradėti statybą naujos atominės energijos įmonės, skiriamos prekybai ir ra-

kas min. E. Turauskas.

— Įtakinga Vokietijoje Taikos ir Laisvės Sąjunga (Volksbund für Frieden und Freiheit) sausio 25 d. Stuttgarte šaukia susirinkimą, į kurį tai pat pakviėtą Informacinės Tarnybos Valdytoją, Jame, be įvairių pranešimų, bus Estijos valstybės prezidentas Dr. Māe skaitys paskaitą tema „Vakarai likiminyje kryžkelėje“ ir Berlyno laisvojo un-to prof. Köhleris „Dvasinio centro, būtinumas“.

ELTA.

kompanijai. Dėl to Wilson sutiko iš GM kompanijos išeiti ir visas savo akcijas, 2,5 milijono, parduoti. Ar su šia sąlyga jis bus patvirtintas, tuo tarpu dar neaišku. Panaši padėtis yra su jo trim pasekretoriais. Ir jie sutinka savo akcijas parduoti, bet jų klausimas dar atidėtas. Jei Wilson nepraeitų, naujas kandidatas gal kitus pasirinktų.

Naujasis JAV ambasadorius prie JT jau pradėjo savo pareigas ir dėl naujosios vyriausybės nusistatymo tarėsi su gen. sekr. Tr. Lie. Jo uždavinys bus didelis, nes tiek jis, tiek Dullas yra JT autoriteto padidimo šalininkai, o sąlygos tam nebus lengvos.

Europa telaukia pirmųjų JA V-bių naujosios vyriausybės veiksmų. O iš anapus geležinės uždangos ateina vis naujos žinios apie augantį žydų persekiojimą. Iš Rytų Vokietijos žydai bėga į vakarus.

Greta akcijos prieš žydus, Rytų Vokietijoje sustiprėjo antireliginė akcija. Vidaus reikalų ministris jau atvirai deklaravo reikalą nacionalizuoti bažnyčių pastatus, kurie dabar netarnauja krašto pajėgumo stiprinimui. Gal būt dėl šitos numatytos akcijos ir protestonų vyskupų kvietimas į Maskvą buvo atšauktas. Ką ten berodys religinė „laisvė“ Sovietų Sąjungoje, kai priespauda pagriežtinama jų pačių suskųpystėse.

Atsventė savo diktatoriavimo pusmetinę sukaktį. Ta proga jis deklaravo tikslą galutinai užtrinti paskutines Britų imperializmo žymes Egipte.

Korėjoje abi pusės pereitą savaitę deklaravo savo pajėgumą. Komunistai pasigyrė įrengę 150 mylių liniją, kurios niekas nenugalėsia, o JAV 8-osios armijos vadas gen. Fleet pasigyrė, kad visiškai Kinijos blokadai tereikėtų tik įsakymo. Pajėgų tam įvykdyti esą pakankamai. Šio pirmadienio JT puolimas viduriniame fronte betgi pasibaigė be vaisių. Komunistai toje vietoje pasirodė nenubloškiami.

diuoisotopų bei kitų reikmenų naudojimui.

Kanada atominę energiją gamina tik civiliams reikalams ir šiuo metu jau turi tiek užsakymų, kad nepajėgia visus išpildyti. Naujosie įmonėse bus įrengta visa eilė laboratorijų tyrimams ir jau turimų įvairių rūšių isotopų panaudojimui.

TEIS KOMUNISTUS

Niujorke 13 komunistų vadų, kaltinamų konspiracine veikla prieš JAV, bus teisiami sausio 28 d. Tai tokie pat kaltinimai kaip ankščiau nuteistų 11 vadų, kuriuos tie 13 pavadavo. Šiems greisia po 5 m. kalėjimo ir po \$10.000 baudos.

Sunkumai su lietuviškais pasais

Nuo gruodžio 24 d. pradėjus veikti naujam JAV imigracijos įstatymui, JAV konsulatams Toronte (gal būt ir kiti konsulatų) paruošė instrukcijas, pagal kurias įvažiavimo į JAV vizos prispaužiamos tik ant tokių dokumentų, ant kurių yra antspaudas, kad tam asmeniui bus leidžiama kiekvienam metu sugrįžti į Kanadą. Kadangi visi turintieji lietuviškus pasus tokių antspaudų neturi, tai tuo tarpu konsulatų vizų jiems neduoda. Lietuvos Generalinis Konsulas min. V. Gylis reikalą aiškina JAV konsulate ir Kandos imigracijos įstaigose.

TF Atstovybė Kanadoje, kaip praneša Elta, neseniai persiuntė VLIKui daugiau kaip \$14.000, suaukotų Kanados lietuvių.

IŠ ORO EUROPOS NEAPGINTŲ

Pereitoje Š. Atlanto S. konfencijoje gen. Ridgway pateikta karinių statybų sąmata buvo sumažinta iki 224 mil. dolerių. Gen. Ridgway tada pareiškė, kad tai nepateisinama. Dabar vienas augstas JAV armijos pareigūnas nurodė, kad dėl karinių statybų trūkumo pasipriešinti rusų oro puolimui būtų sunku. Pirmiausia trūksta ryšių tinklo pilnos sistemos, tad galėtų susilubuoti pranešimo apie pavojų greitumas. Taip pat nepakankamai esą atsarginių oro bazių bei aerodromų.

Nepakanką benzino tiekimo linijų į oro bazines.

Rusų puolimo pavojus esąs didelis, nes jie turi apie 20.000 lėktuvų, jų tarpe 5000 sprausminių. Tuo tarpu vakariečiai galėtų paleisti apie 4000 lėktuvų iš 95 bazių. Radaro tinklas išlaikomas JAV ir D. Britanijos, bet dirba tik keletą valandų per dieną, vadinasi nepakankamai.

— Otava. — Į karūnacijos iškilmes Londonan Kanada siųs 736 karių — iš jūrų laivyno 123, armijos 407 ir aviacijos 206.

Paskutinis terminas prašymams stipendijoms gauti yra 1953 m. balandžio 1 d. Kandidatai prašymus turi rašyti asmeniškai (be jokių kitų dokumentų, kurių bus pareikalauta vėliau) prancūzų, anglų ar vokiečių kalbomis šiuo adresu: L'Association du CLLOGE DE L'EUROPE LIBRE 7, rue de la Paix, Paris 2e, France. Savo prašymuose kandidatai turi pažymėti, ar jie nori studijuoti vokiečių ar prancūzų kalbą.

Europos Lietuvių Studentų S-ga prašo studentus, kurie duos prašymus stipendijoms gauti, jų nuorašus atsiųsti S-gai, kad būtų galima apie kandidatus informuoti Laisvosios Europos Kolegijoje ir kitose augstosiose mokyklose studijoms, kurių kursai Strasbūro un-te neskaitytomi.

Laisvosios Europos Tremties un-tas numato jau 1953-54 mokslo metams atidaryti antrąją Laisvosios Europos Kolegiją, kurioje paskaitos vyks vokiečių kalba. Kolegija bus įsteigta kurioje nors vokiškai kalbančioje šalyje. Studentai, kurie bus paskirti studijuoti Prancūzijoje ir kurie nepakankamai moka prancūziškai, maždaug nuo 1953 m. rugpiūčio 1 d. turės kalbos mokyti LE Kolegijoje Strasbūre.

Laisvosios Europos Kolegija yra Strasbūro priemiesty, Robertsaus pilyje (vadinamoj ir „de Pourtales“), apie 6 km nuo miesto centro. Studentų ir un-tą ir iš jo vežios autokarai. Studentams kolegijoje yra sudarytos studijų darbai geros sąlygos; be kitko, savo kambariause studentui turi darbo stalus. Valgoma bendrai didelėmė valgomajame, kuris prilygsta geriausiems prancūzų bendrabūčiuose. Studentai, kurie stipendijas gaus ne kolegijoje, apie savo studijų eigą turės informuoti Laisvosios Europos un-to vadovybę.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRASTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Užrašyta Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje: JAV metams \$4.00, pusem. \$2.50

Kitur: metams \$4.50, pusem. \$2.50

Įmokėjė nemaziau \$10 laikomi garbės prenumeratoriais

Adreso pokėitimas 25 ct. (smulkiais posto ženklais)

441 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada - Telef.: EM. 3-4265

KLB KRAŠTO VALDYBA

PLB KANADOS APYLINKIŲ VALDYBŲ PIRMININKAMS

Pirmasis etapas mūsų organizaciniam gyvenime yra baigtas: apylinkės susiorganizavo ar baigia organizuotis. Vienos apylinkės jau buvo susiorganizavę daug anksčiau, kitos tik dabar. Lietuviškas gyvenimas betgi judėjo visur ir anksčiau. Centriniai organai yra išimtinai nauji. Pradedant šį didžiulį darbą būtų ir reikalinga ir naudinga tartis kaip tuos darbus geriau dirbti. Vieni turi daugiau patirtimo, kiti mažiau. Būtų idomu tuo patyrimu pasidalinti, pasitarti. Centre sėdintieji žmonės norėtų pasitarti su plačioje Kanadoje išbarstyty mūsų bendruomenių atstovais, ir gauti sugestijų. Bendruomenių atstovams būtų idomu ir naudinga išgirsti ką galvoja kaimyninės bendruomenės, būti kurse, kas planuoja ir daroma centre. Taigi būtų apibūs nauda. Jeigu Krašto Taryba yra nelyginant lietuviškas parlamentas, tai šitoks suvažiavimas iš pacy bendruomenių būtų kaip ir tarnybinis pasitarimas, kaip geriau, vienodžiau ir tiksliau mūsų darbus dirbti.

Štai dėl ko ir kilo sumanymas šaukti Apylinkių Valdybų Pirminkų suvažiavimą. Kr. Valdyba ir nutarė tokį suvažiavimą šaukti š. m. kovo mėn. 21 d. Toronte. Jei kur nors Valdybos Pirmininkas negalėtų išvažiuoti, tai A. Valdyba yra prašoma pasiųsti kitą Valdybos narį.

Darbu tvarka yra numatoma sekanti:

- I. Atidarymas.
- II. Valdybos ir kitų centrinių organų pranešimai:
 - a—Vald. Pirmininkas, b—įždininkas, c—Švietimo Komisijos Pirmininkas, d—Šalpos Fondo CK Pirmininkas, e—Statuto K-jos Pirmininkas, f—Socialinių Reikalų Komisija, g—Tautos Fondo Atstovybės, h—Meno ir Sporto Komisijos.
- III. Pranešimai iš apylinkių:
 - veikimo planas, šalpos darbai, švietimo reikalai, solidarumo mokėstis, bendra veikla, bendra lietuvių padėtis, santykiai su kitomis tautomis ir kita.
- IV. Diskusijos ir nutarimai.
- V. Uždarymas.

Suvažiavimo vieta ir laikas: posėdžiai vyktų Lietuvių Namuose, 235 Ossington Ave., Toronto. Posėdžių pradžia 1953 m. kovo mėn. 21 d. 10 val. Norima ta pat diena posėdžius ir baigti. Jei kartais nebūtų suspėta, tai sekmadienį bus rasta pora valandų užbaigti.

J. Matulionis A. Šalkauskis
PLB KKr. Valdybos Pirmininkas. Sekretorius.

Toronto, 1953 m. sausio mėn. 15 d.

I. Dėl Šalpos Fondo

Krašto Valdyba seniai jau yra susirūpinusi šalpos darbu. Po visos eilės pasitarimų prieta išvados, kad reikia kurti Šalpos Fondą prie mūsų bendruomenės. Tuo tikslu išdirbtos laikinos taisyklės, sudarytas ir Šalpos Fondo Centro Komitetas prie Krašto V-bos.

Dabar pavedame Apylinkių valdyboms sudaryti Šalpos Fondo Apylinkių Komitetus, kurie dirbtų kontakte ir su Apylinkės Valdyba ir su Šalpos Fondo Centro Komitetu. Sudarant šiuos komitetus darbo sklandumui išlaikyti, būtų gera, kad į jį įeity ir vienas iš Apylinkės Valdybos narių.

Mažose bendruomenėse tokio Komiteto sudaryti nereikėtų, užtektų paskirti vieną Apylinkės Valdybos narį tais reikalais rūpintis. Iš skelbiama Šalpos taisyklių matosi, kaip pats darbas projektuojamas dirbti.

Sudarytų SF Apylinkių Komitetų asmeninį sąstatą prašome pranešti Krašto Valdybai.

II. Švietimo Komisijos organai apylinkėse

Švietimo Komisija, bevystydamas savo darbus ir sumanymus, priėjo išvados, kad apylinkėse reikalinga turėti specialius asmenis, kurie rūpintųsi specialiai švietimo reikalais.

K. Valdyba, apsvačiusi šį reikalą su Švietimo Komisija, nutarė, kad prie Apylinkių Valdybų reikia sudaryti mažą organą švietimo reikalams.

Siuo ir prašome Apylinkių Valdybas tą organą sudaryti: paskiriant vieną iš A. Valdybos narių (arba A. Valdybai pakvietus ir iš šalies) švietimo reikalams. Didesnėse bendruomenėse (jeigu yra reikalo) tektų sukurti kolektyvų organą iš keleto asmenų, deleguojant vieną iš A. Valdybos narių.

Prašome Apylinkių Valdybas pranešti numatytų asmenų pavardes ir adresus, su kuriais švietimo Komisija palaikys nuolatinį kontaktą.

J. Matulionis A. Šalkauskis
PLB KKr. Valdybos Pirmininkas. Sekretorius.

Toronto, 1953 m. sausio mėn. 17 d.

DARBAI PRIESTARAUJA ŽODŽIAMS

Pastaruoju laiku vėl iškilio siūlymų tiesioginio susitikimo su Stalinu pasaulio taikai išlaikyti. Gyvenimo patirtis rodo, jog iš tokių susitikimų bei bendradarbiavimo laimi vien tik Stalinas. Šitokios politikos rezultatai stalinizmas, nepapręsus vienai kartai, nuo 1917 m., kada mažas būrys fanatikų revoliucionierių, pradėjo kovą nieko neturėdami, bolševizmas šiandien valdo virš 800.000.000 žmonių, kurie priklauso 12 nepriklausomų tautų bei valstybių. Ir ką reikią šie visi susitarimai, jei Sovietai 35 metų laikotarpyje atsiskakė bei pažeidė 48 neutralumą, nepuolimo, draugingumo bei karinio bendradarbiavimo sutartis. Kai kurias iš jų norisi atžymėti:

1. Pabaltijo valstybės turėjo nepuolimo ir karinio bendradarbiavimo sutartis. 1940 m. sovietai šias 3 valstybes aneksavo.

2. Turkija turėjo nepuolimo sutartį, nuo kurios sovietai 1945 m. vienašališkai atsiskakė.

3. Sovietų Sąj. 1937 m. pasirašė nepuolimo sutartį ir 1945 m. karinio bendradarbiavimo sutartis su Nac. Kinija, tačiau tuojau po to apginklavo Kinijos komunistus, juos rėmė ir 1949 m. galutinai pripažino Mao-Tse-tungo valdžią.

4. Prancūzija turi karinio bendravimo sutartį su Sovietų Sąj., tačiau ši remia sukilėlius Prancūzų Indokinijoje.

5. Teherane SSSR išpareigojo, kad Lenkijoje ir kituose užimtuose kraštuose bus leidžiama gyventojams laisvai išsirinkti valdžios formą, tačiau niekur nebuvo leidžiama laisvai apsispręsti.

6. Potsdame Stalinas pažadėjo visoms demokratinėms partijoms Vokietijoje laisvę, tačiau vėliau leido tik "Socialistų Vieniūnė".

7. 1945 m. birželio 7 d. Keturi Didieji sutarė nenaudoti veto JT Saugumo taryboje griauiančiam darbiui, tačiau Sovietų Rusija veto panaudojo jau 53 kartus destruktvyviai.

Visi šie pavyzdžiai rodo, kad Sov. Sąjungai jokia sutartis daugiau nieko nereikią, kaip poįpergalį kitiems apgauti, o bendradarbiavimas siūlomas daugumoj taktiniais sumetimais, norint ką nors laimėti ar neprileisti bei trukdyti pasaulio susiorganizavimą. Todėl ji šiandien neįlaivauja tikrai svarbios pasaulio organizacijose, kaip Tarpatutinis Bankas, Stabilizacijos Fondas, Maisto ir Žemės ūkio organizacija, Tarpatutinė darbininkų S-ga, Maršalo planas ir t., nes čia stabilizuojamas ir tipinamas pasaulinis gyvenimas. Jei ji šiandien dalyvauja JT, tai tik tam, kad savo destruktvyvne laikysena sutrukdytų laisvam pasauliui tvirtai susiorganizuoti ir kad galėtų jos

tribūna išnaudoti propagandiniam tikslams.

Stalinus žengia savo keliu. Jis tvirtai tiki privataus kapitalizmo žlugimu. 1946 m. jis pasakė: "Mes marksistai skelbiame, kad kapitalizmas per karus ir krizes žengia į katastrofą". Čia jis mato stalinizmo pergale bei užvaldymą pasaulio.

1924 m. prie Lenino kapo jis prisiekė ir 1946 m. pakartojo: "Leninas buvo vadas ne tik Rusijos varguomenėi, ne tik Europos darbininkijos, ne tik kolonijinių Rytų, bet viso pasaulio. Mes prisiekiame tau, drauge Lenine, kad mes stiprinsime ir išplėsime proletariato sąjungą visame pasaulyje — komunistinį internacionala".

Stalinus šios politikos griežtai laikosi. Todėl bet koks mėginimas su juo susitikti reikėtų visiškai fiasco. Vyta. Vygasdas.

— Toronto. — Ontario vyriausybėje įvyko pasikeitimų: žemės ūkio ministeris T. L. Kennedy pasitraukė. Jo vietą užėmė buvęs darbu min. Thomas, kurio portfelį perėmė planavimo ministras Greisinger, savąjį portfelį perdavęs hamiltoniečiui Warrender.

— Paryžius. — Prancūzijoje šiuo metu siaučianti gripo epidemija yra paguldžiusi apie du milijonus žmonių, sergančių esą 14 mil.

Europos muitų unija

Dr. A. Trimakas neseniai "Drauge" šūktelėjo ganėtinai garsiai: "Vienybės keliu". Ir kai išdėstė daugelį dalykų — suverenumo apkarpyimą, esančius pavojus mažoms tautoms, išvardijo organizacijas siekiančias apjungti Europą ir studijas tokiai apjungtai Europai įgyvendinti, ima ir susvyruoja. Tame tarpukelyje jis šaukiasi pagalbos ne tų išdidaus orumo vyrų, kurie "atsidėję" tą klausimą studijuoja, bet spaudos ir to vidutinio piliečio klausdamas: kurio keliu? Ką ir kaip apjungti? "Tais klausimais yra susirūpinę mūsų veiksniai: VLIKas ir Lietuvos Laisvės Komitetas. Bet to neužtenka". Ir čia seka kreipinys į visus. Man rodosi, kad tas kreipinys per ankstyvas, nes, mano išmone, į geriausią pateikti laisvai lietuvių tautai, kai turėsime aiškias sąlygas sprendimui daryti. Ši kartą aš neatsakysiu į pateiktus klausimus, bet tik stablėsiu ties vakarinės Europos ūkišku apjungimu, kuris yra ištigęs. Europos ūkiškas apjungimas tevyksta daugias melynėje, kai tikrovėje vyrauja aiškus nesutarimas. O jį puikiausiai aptarė prancūzas ekonoministas Yves Mancel (L'union Dounière ou le Mariage des Nations, 18 ps.). "Europos multo unija yra žengimas į žvaigždės. Tas idealas yra toks didelis, todėl jis nepasiekiamas, kaip tos žvaigždės. Bet jis yra spinduliuojantis ir parodo Europos kelią, kad išvengus nelaimės".

Studijų žinybos. Europos ūkiniam apjungimui buvo sudaryta eilė komitetų nuo Marshallo plano pradžios. Marshallo plano specialii pakomisė, CEEC padalinys, ECUSG (European Custom Union Study Group) ir eilė kitų ūkiškų komitetų, įkurti 1947-48 m., kai Europa buvo beįsriedanti į ūkiškos sūfūrtės. Kokios nuomonės tie komitetai? ECUSG yra šios: negalimas Europos ūkiškas apjungimas iš augšto primetant laikurimas idėjas, o tas apjungimas turi būti daromas iš apacių, sveikus ūkiškus elementus palaipsniui įjungiant ton ūkinen sąjungon. Toliau, Europos muitų sąjunga gali būti daroma tik atlikus tokį paruošiamąjį darbą ir esminius ūkio politikos skirtingumus išlyginus. Trečioji nuomonė — Europos ūkiškas apjungimas yra lengvesnis iki neįsivyras aštrai tarpusavio konkurencija.

Tos pačios įstaigos nuomone, Europą geriausiai apjungti pirmiausia sudarius regionines muitų sąjungas. Iš jų paminima Skandinavija, Benelux, Prancūzijos-Italijos. Sąjunga įmanoma ją atliekant palaipsniui. Benelux pavyzdys yra nušviečiantis kelią. Čia praleisiu eilę tų komisių techninių darbų, o ypač ginčus ne vien dėl muitų nomenklaturės suvienodinimo, sistema-

tinio jų panaikinimo, ir stableriu ties tuo "šviečiančiu pavyzdžiu".

Benelux. Chemin vers l'unité — lietuviškai skambėtų: vienybės keliu. Ir nuo 1945 m. apie tą kelią girdime nuolatinę giesmę: Benelux pasiviro, Benelux braskas, Benelux atidedamas... Ir visa tai yra geriausiai pavyzdžiu tiems, kurie, išėdę idėjų Parnase, iškilmingai ir garsiai šūktelėja: vienybės keliu. O jie turėtų nepamiršti štai ko: Benelux — Belgijos, Olandijos ir Luxemburgo ūkinė vienybė buvo sudaryta tremties vyriausybų, 1944 m. rugsėjo mėn. 5 d. Londone pasirašius sutartį. Kai tie kraštai buvo išlaisvinti ir pradėjo apsižiūrėti, kaip toji sąjunga turėtų būti įgyvendinta, nuo 1948. 1. 1, iškilio vilkstine kličių, kurios iki šio meto nėra nugalėtos.

Tie kraštai turi bendrą istoriją, nors Belgija atsiskyrė nuo Olandijos 1830 m. 1863 m. Belgijos ir Olandijos prekybos sutartis galiojo iki 1940 m. 1921 m. Belgija ir Luxemburgas sudarė muitų uniją. Tremties vyrai, kurie dirbo politinį darbą Londone, sudaro multo unijos sutartį dviem dienom pralinksus nuo Briuselio išlaisvinimo. Tačiau greitai tie patys vyrai, kai savo kojomis palietė gimtinius kraštus, buvo įtikinti, kad toji ūkiška vienybė yra vaizduotės padaras. Olandija, karo metu, buvo praradusi trečdalią tautos turto, kai Belgija tik 4%. Sukilimas Indonezijoje dar labiau nusilpnino Olandijos ūkį. Olandijos prekybos laivynas žymiai daugiau nukentėjo už belgiškąjį. Belgija anuomet įgyvendino laisvą ūkišką santykiavimą, Olandija rėmėsi protekcionistinėmis priemonėmis. Tuojau po karo Olandija buvo "brangus" kraštas, kai Belgija žymiai pigesnis. Ir tuomet tie kraštai atsiderė kryžkelėje: panaikinti visus varžtus ir bendrai siekti ūkiškos gerovės ar eiti skirtingu keliu iki bus nugalėtos kliūtys susivienyti. Deja, gyvenimiškoji tikrovė vertė pasirinkti pastarąjį.

Tuodu kraštu negalėjo laukti ir emėsi krašto ūkį atstatyti. Tas atstatymas buvo skirtingas. Olandai ne vien palaipsniui siekė vėl atkovoti Zuideersee, bet kurti naujas pramonės įmones, kuriose rastų darbo bedarbiai. Kiekviena vyriausybė statanti

naujas įmones buvo įpareigota pasitarti, tačiau tik pasitarti, nes priešinga šalis negalėjo uždrausti jas statyti. Šis krašto atstatymas sąjungininkus atitolino nuo tikslo. Sąryšyje su skirtinga ūkio politika išaugo prieštaraujanti mokesčių sistema.

Ir štai mes atsidiuriame prekybinių santykių lauke. 1945-48 m. laikotarpį Belgijoje žemės ūkio gaminių kainos augo, pramonės gaminių krito, gi Olandijoje, priešingai. Olandijos žemės ūkiui prasiveria durys išvežti Belgijon savus žemės ūkio gaminius, bet Belgijos vyriausybė įtaria olandus remiant žemės ūkio gaminių išvežimą ir pradeda juos varžyti. 1951 m. belgai jau sudaro žemės ūkio gaminių kvotas.

Negeriau dėjosi pramonės gaminių prekyboje: kvotos, balanso išlyginimas, protekcionizmas naujų pramonės šakų ir derybos, amžinai neužsibaigiančios derybos. Šalia šių klausimų iškilio eilė naujų: socialinės santvarkos derinimas, muitų įstatymdavystės apibendrinimas, transporto bendras aptarimas ir amžini ginčai dėl kanalų sistemos naudojimo. O abi tautos taria: nebus santarvės iki kanalų naudojime nebus sutarimo. Štai vėl problema: franko ir guldeno kurso neįsprendžiamas klausimas. Iš to, seka tautų pajamų skirtingumas. Politinėje dirvoje abiejų kraštų katalikai nesutaria, kai Belgijos valonai nuogaustauja dėl flamanų privileijimo prie olandų. Psichologiškai tos dvi tautos randa aštrių žodžių. Olandai belgus vadiną individualistiniais vėjavaičiai, kai belgai priekaištąja olandams: jūs užsispyrėliai žemės kurniai. Vieni ir kiti yra ganėtinai energingi ir pažangūs, nes istorijoje sugebėjo išlaikyti sunkiausius egzaminus. O ar geriau pavyko įgyvendinti Prancūzijos-Italijos, Graikijos-Turkijos 1948 m. sudarytas ūkio sąjungas? Ar toli nuėjo vienybės keliu Skandinavijos valstybės, kurios taip neseniai, tik 1905 m. išsiskyrė? Ar ką gero atnešė kalbos apie Italijos-Austrijos ūkišką susilaudinimą?

Lietuva turi išeiti į platesnį lauką, jei ji nori išaugoti ateityje savo laisvę. Tačiau tas kelias turi būti pagrįstas tikrove, o ne dangaus melynėje kybančiomis svajonėmis.

GEDIMINAS GALVA.

SOVIETŲ SĄJUNGA PRO AMBASADOS LANGĄ

Pagal Frank Rounds, Jr., įspūdžius paruošė
VYT. KASTYTIS

Tikra internavimo stovykla

Kremlius "ukazas" atšaukti JAV ambasadorių George F. Kennan vėl atkreipė pasaulio dėmesį į Vakarų ambasadų Sovietų Sąjungoje liūdną padėtį. Tokių suvaržymų, tur būt, diplomatinė įstaiga nėra patyrusi jokiam kitame krašte. Ypatin goj Stalino nemalonė yra amerikiečiai. Be specialaus leidimo ambasados tarnautojai, net ir pats ambasadorius, dabar aplink Maskvą gali važinėti tik 20 mylių spinduliu. Pokalbiai su Sovietų Sąjungos piliečiais praktiškai yra neįmanomi, nes sovietinis žmogus baidosi MVD. Vietinės spaudos tegalima gauti tik per Sovietų Sąjungos Užsienio Reikalų Ministeriją. Vadinasi, skaityk tai, ką Stalinas nori. I sveikus ambasada leidžiama pasikviesti keletą oficialių sovietų pareigūnų. Apie 80% visos Sovietų Sąjungos teritorijos laikoma uždraustąja zona užsieniečiams. Ten nevalia koją įkelti, nors būtų didžiausias reikalas.

Nenuostabu, kad Kennan, višėdamas Berlyne, dabartinį JAV ambasados tarnautojų gyvenimą Maskvoje sulgino su vokiečių administruota internavimo stovykla I-jo Pasaulinio Karo metu. Girdi, jeigu tik vokiečiai tada internuotuosius (Kennan buvo vokiečių internuotas) būtų išleidę pasivaikščioti į miesto gatves, uždrausdami šnekėtis su sutinkamais vokiečiais, padėtis būtų visiškai panaši.

18 mėnesių Sovietų Sąjungoje "US News & World Report" talpina pasikalbėjimą su savo buvusiu bendradarbiu Frank Rounds, Jr., vėliau perėjusiu į diplomatinę tarnybą ir praleidusiu JAV ambasadoje Maskvoje net 18 mėnesių. Kitame numeryje patiekiamos minėto diplomato dienoraščio ištiraukos. Ir pasikalbėjimas ir dienoraščio ištiraukos gana išsamiai pavaizduoja gyvenimą Maskvoje, gyvenimą, koki šnipų ir draudimų lydimas ambasados tarnautojas turi progos pamatyti nuosavomis akimis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

18 mėnesių Sovietų Sąjungoje "US News & World Report" talpina pasikalbėjimą su savo buvusiu bendradarbiu Frank Rounds, Jr., vėliau perėjusiu į diplomatinę tarnybą ir praleidusiu JAV ambasadoje Maskvoje net 18 mėnesių. Kitame numeryje patiekiamos minėto diplomato dienoraščio ištiraukos. Ir pasikalbėjimas ir dienoraščio ištiraukos gana išsamiai pavaizduoja gyvenimą Maskvoje, gyvenimą, koki šnipų ir draudimų lydimas ambasados tarnautojas turi progos pamatyti nuosavomis akimis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

Frank Rounds, prieš vykdamas į Maskvą, specialiai studijavo rusų kalbą, kad galėtų apsieiti be tarpininkų pagalbos santykiuodamas su sovietiniais žmonėmis.

KOKIE JŪSŲ PLANAI ĮSIKŪRIMUI

KANADOJE?

JUMS SIŪLOMA PAGALBA

Ar norit atsikviesti į Kanadą gimines iš savo buvusio gyvenamojo krašto? Gal, rengiatės nusipirkti ūkį, arba įsigyti nuosavą biznį? Ar norėtumėt, kad Jums kas padėtų išmokyti prancūzų ar anglų kalbos, arba patartų kokiū būdu įgyti Kanados pilietybę? Gal būt norėtumėt sužinoti, kokios yra įsikūrimo galimybės kitose Kanados dalyse?

Pilietybės ir Imigracijos Departamento tarnautojai džiaugsis galėdami aptarti su Jumis virš minėtų ar kuriuos nors kitus klausimus. Virš minėti patarnavimai duodami veltui kiekvienam naujam kanadiečiui. Jei Jums reikalingas patarimas ar pagalba, kreipkitės raštu ar asmeniškai į artimiausią Pilietybės ir Imigracijos Departamento įstaigą.

Planuok tapti Kanados piliečiu

Jei esat Kanadon atvykęs imigrantas ir, jei Jums sukako 18 ar daugiau metų, galite dabar pradėti pirmus žygius Kanados pilietybės gavimui. Knygtute su paaiškinimais, kokių žygių imtis, siunčiama užpildžius sekantį kuponą.

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP — AND — IMMIGRATION

Citizenship Branch, Department of Citizenship and Immigration, Ottawa.

Please send me the booklet on the steps to Canadian citizenship.

Name _____

Address _____

Tenai, kur Stalinas praleikė su savo "šventaisiais"...

Pagrindinis biznis Maskvoje koncentruojasi Arbat gatvėje. Važiudamas autobusu čia gali matyti keletą kino teatrų, apie tuziną knygynų, visą eilę baldų, drabužių, patefono plokštelių, mėsos, duonos, svaiginamųjų gėrimų ir geležies gaminių parduotuvių. Yra net ir keletas telefonų būdelių. Be to, čia randasi Pionierių Namai, teatras ir 27 augštų "dangoraižis" — naujas pastatas valdžios įstaigoms.

Dienos metu Arbat gatvėje gausu į parduotuves besiveržiančių piliečių ir milicininkų. Vakare visoje gatvėje beveik išimtinai dominuoja milicijos pareigūnai. Tai, tur būt, labiausiai visame pasaulyje saugoma miesto gatvė, nes ją iš Kremliaus ar į Kremlių dažnai pravažiuoja Stalinas su visa savo svita. Eidamas Arbat gatvę, penkių namų bloką tarpe Frank Rounds suskaitė net 58 milicininkus, po du ar tris stovinčius ant kiekvieno kampo gatvės viduryje, patruliuojančius šilagatviuose tarp namų blokų. Didesnėse gatvių sankryžose budi net keturi, penki milicininkai. Prieš Stalinui ar jo "šventiesiems" pravažiuojant, tuojau iš Arbat gatvės pašalinamos visos susisiekimo priemonės ir nuo šilagatvių nubaidomi praeiviai. Stalino ar jo išrinktųjų mašinos paprastai praskrieja dideliu greičiu pačių gatvės viduriu, lydimos kito atviro automobilio, kuriame sėdi nuo galvos iki kojų apsiginklavę MVD pareigūnai. Tada piliečiai vėl gali grįžti į Arbat šilagatvius — ponai jau pravažiuoja...

(Bus daugiau)

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

APLINKRASTIS Nr. 1

Visiems lietuviams, Organizacijoms, jų skyriams, TFA skyriams, KLB Apylinkių Valdyboms, Kanadoje.

- Liečia: 1. Vasario 16,
2. Tautos Fondo lėšos,
3. TFA skyrių steigimas ir TF vertybių perdavimas,
4. TF Valdybos padėka,
5. Tolimesnės TF darbo gairės.
1. Vasario 16-tos proga skelbiamas vėjus Tautos Fondui lėšoms telkti. Vėjus pradėdamas Vasario 16 d. ir užbaigiamas balandžio 15 d. Vėjus metu prašome platinti Lietuvių Pasus ir ženklelius, kur galima, apilankant kiekvieną apylinkės lietuvi.
- Vasario 16-tos minėjimų metu prašome platinti L. Pasus ir ženklelius prie įėjimo. Lygiagrečiai prie įėjimo prašome rinkti aukas, kad kiekvienas pagal savo norus turėtų galimybę paremti Lietuvos išlaisvinimo reikala. Parengimo išlaidas atskaityti iš surinkto pinigų aukomis, jei jų neužtektų — atskaityti iš pinigų surinktų už L. Pasus ir ženklelius ir atsiskaityti su TFA Kanadoje.
- Vasario 16-tos minėjimų metu surenkami pinigai nusistovėjusia tradicija skiriami Tautos Fondui.
2. Tautos Fondo lėšas sudaro: 1. Aukos, 2. TFA skyrių ir kitų organizacijų skiriamų parengimų pelnas, 3. Minėjimų ir vėjų metu surenkamos aukos, 4. L. Pasai ir ženkleliai, 5. Sumos iš KLB solidarumo mokesčių — pagal įstatus.
3. KLB Apylinkės, išrinkus Valdybą, prašome pristatyti Atstovybei tvirtinti 1-3 asmenis Tautos Fondo reikalams apylinkėje. Juos patvirtinus — buvęs LOKas prašomas perduoti naujam skyriui vietoje turimus L. Pasus, ženklelius, aukas.
4. Tautos Fondo Valdyba, savo paskutiniame posėdyje yra priėmusi nutarimą išreikšti Kanados lietuviams nuosirdžią padėką už jų duosnumą. Dirbantiems Tautos Fondui — už pasisvertimą ir energiją lėšas telkiant. Kanados lietuvių, proporcingai gyventojų skaičiui, pirmąją Tautos Fondui surinktų lėšų didumą. Prie TF V-bos padėkos Atstovybė Kanadoje reiškia visiems savo gilią padėką ir linki sėkmės ir ištvermės į naujus 1953 m. darbo ir gyvenimo barus žengiant.
5. Tautos Fondui lėšoms telkti darbo gairės lieka tos pačios, kaip ir ankščiau Atstovybės aplinkraščiuose ar apyskaitas duodant buvo pasisakyta. Yra laukiami TF įstatai.
- Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje
M. Arlauskaitė, Igaliotinė. P. Adamonis, sekretorius.
- Montreal, 1953 m. sausio mėn. 17 d.

Kaip dabar informuoja lietuvius apie Kanadą ir JAV

Sovietinė "Elta" informuoja iš Niujorko, kad "Amerikos kapitalas užgrobia Kanados ekonomiką". Girdi, amerikiečiai Kanadoje yra šiuo metu investavę apie 8 milijardus dolerių. Amerikos monopolijos esančios paglemžusios svarbiausius strategines žaliavas šaltinius: naftos, vario, volframo, urano, geležies rūdų ir t. t. Girdi, "Magazin of Wall Street" (?) žiniomis, daugiau kaip 2500 kanadietišku bendrovių yra kontroliuojamos Amerikos kapitalo. Amerikos automobilių pramonei priklauso beveik visos Kanados automobilių gamyklos. Vien tik "GM" ir Chrysler į Kanados auto pramonę jau investavusios 325 milijonų dolerių ir turi Kanadoje 9 filialines bendroves. Amerikos bendrovėms priklausančios imo-

Rusai apie Pabaltijo laisvę

Miunchene leidžiamas rusų emigrantų laikraštis "Ruskaja Ideja" išsijdo būdinga A. Michailovskio straipsnį "Mes ir pabaltiečiai". Michailovskis yra vienas iš žymiausių Melgunovo grupės veikėjų, o Melgunovas yra Miunchene sudaryto antibolševikinės kovos koordinacinio centro pirmininkas. Ten tarp kitko rašoma:

"Plačių plačiausioms rusų emigracinėms masėms Estija, Lietuva ir Latvija — yra nepriklausomos ir suvereninės valstybės, dabartiniu metu pavergtos komunistų. Sovietų inscenuotas "plebiscitas" apie "savanorišką įsijungimą" į SSSR yra grubi falsifikacija laisvo apsisprendimo, kuris neturi jokios juridinės reikšmės. Estija, Latvija ir Lietuva — komunistinės agresijos aukos. Jų išlaisvinimas nuo komunistų diktatūros turi turėti, kaip betarpišką išvadą, jų suverenumo atstatymą. Ateities santykiai tarp laisvosios Rusijos ir Pabaltijo valstybių mums atrodo kaip tarptautiniai santykiai, kurioje tvarkomi sutartimis tarp lygiateisių suvereninių partnerių. Šia prasme, kartoju, visa rusų demokratinė emigracija laikosi visiškai vieningos nuomonės. Dar daugiau: visa rusų karinė emigracija yra visai to paties nusistatymo. Pavieniai asmenys sudaro išimtį, ir jie jokios realios vertės neturi ir, be abejo, neturės.

ŽURNALISTAI PASISAKO:

Spaudos klausimas anketoje nebuvo iškeltas, bet visa eilė kolegų, kalbėdami apie propagandą ir informaciją lietuviška kalba, patys šiuo reikalu užsiminė. Visi jie pastebėjo, jog lietuviškosios visuomenės informacijai tarnaujanti lietuvių spauda savo lygiu ir turiniu yra toli atsilikusi nuo Lietuvos nepriklausomybės metų spaudos lygio. Kaikurie laikraščiai pasak J. Girniaus, yra net neišvengiamai tapę "tiltu vedančiu iš savosios tautos į svetimąją". Lietuviai žurnalistai su išgasciu konstatuoja, jog kaikurie lietuviški laikraščiai laisvajame pasaulyje, gal net nesąmoningai, dirba kitų tautų, tik ne lietuvių, labui.

Pasak "Neprikl. Lietuvos", "turtiniausia spaudą turi JAV lietuvių. Galima sakyti, kad JAV V-bės yra lietuviškosios spaudos židinys. JAV lietuvių spauda gausi ir įvairi. Malonu yra tuo pasidžiaugti ir pasigėrėti... Tūlas senosios Amerikos lietuvių atstovas, tačiau, priešingai p. Kardioliui mano, jog kaip tik "suvažiavę su savo rusiška kultūra Dypukai būvusią gerą lietuvišką spaudą pagadinę"... Pagadino ar ne, bet cituotinas vieno kolegos pateiktas pavyzdys. 1950 metų sausį, Niujorko viešbutyje, BALFO seimo metu, tūlas kolega prie liudininko užklausė vienos vadovaujančios organizacijos pirmininką ar jis skaitęs apie tai ir tai savaitraštyje "Amerikoje". Atsakymas buvo netikėtas, atviras ir nuosirdus... "Jei aš lietuvišką spau-

nadoje pripažįstamas tik tiems, kurie turi kapitalą, o visi likusieji piliečiai laikomi žalia žmogiška medžiaga..." Po šios išminties reikėjo paaiškinimų, todėl netrukus LTSR pasirodė A. Denisov "Buržuazinė demokratija — rojus turtinėjimams, apgaulė liaudžiai", V. Ivanov ir J. Todorsk "Amerikos buržuazinės demokratijos melagūnų ir veidmainiškumas". Abi brošiūros skirtos parodyti "buržuazinio valdymo aparato patsidavėlišumą doleriui, jo paperkamumą, kysininkavimas plačiai viešpatavęs buv. valstybės aparate. "Amerikinis gyvenimo būdas" stumia lietuvių mases į neišbendramą skurdą ir vargą. Dabartinis metu JAV esą apie 3 milijonus visišku bedarbių ir 10 milijonų dalinių bedarbių. "Pragyvenimas nuolat brangsta... Sunkiausia mokesčių našta tenka nešti darbo žmonėms. Darbininkų išnaudojimo laipsnis vis didėja, kapitalistai verčia darbininkus intensyviau dirbti. Tuo jie siekia užtikrinti maksimalų pelną, kuo žvėriškesniai išnaudodami darbo žmones"... Amerikos imperialistai eina Hitlerio pėdomis, savo pirmtakui jau pralenkė "negirdėtomis žmonių istorijoje nekaltų žmonių, karo belaisvių žudynėmis Korėjoje ir kitose šalyse".

Kas sugeba gražiai angliškai rašyti, galėtų panaudoti šią citatą ir parašyti atviruką vietiniam kanadietiškam laikraščiui cituodamas knyga ir autorius, ir paklausti ar tada galima tikėti Stalino "taikos" burkavimais?

Alm.

SIAMO DVYNUKAI

Dabar Kardinolų Kolegija vėl turi 70 narių ir yra pilnam savo sąstatai. Naujieji 24 kardinolai priklauso 13 įvairių tautų: 10 italų, 2 prancūzai, 2 ispanai, 1 amerikietis (JAV), 1 kanadietis, 1 vokieitis, 1 brazilietis, 1 ekvadorietis, 1 kolumbietis, 1 airis, 1 indietis, 1 lenkas, 1 jugoslavas.

17 naujųjų kardinolų slaptojos konsistorijos metu buvo Romoje, penkiems, t.y. Portugalijos, Ispanijos ir Prancūzijos Apaštališkieiems Nuncijams ir dvieji Ispanijos Arkivyskupams, kardinoliškas išsinijęs įteiks atitinkamos valstybės galva. Du — arkiv. Stepinac ir ar-

DĖL LIETUVIŠKOS SPAUDOS

Almaus anketos atsakymų trečiasis tęsinys

dą skaityčiau, tai niekad Fordhamo profesoriumi nebūčiau tapęs". Nors kaip nemalonu šitai percituoti, bet tenka sutikti, jog ir kituose universitetuose dėstą galvočiai lietuvių, tiek senieji, tiek naujieji, vis rečiau į rankas paima lietuvišką spausdintą žodį. Taip pat elgiausi beveik visi cionykščiai daktarai, gydytojai, inžinieriai, biznierių, net jaunieji ateiviai rašytojai-žurnalistai. Jie kur kas domesniais, žurnalistiškesniais randa "The New York Times", "Chicago Tribune" ar "Globe and Mail", kiti gi "Daily News" su paveikslukais. Šių nuomonių priežastis bandysime atsitioti paduotuose kolegų samprotavimuose.

Plačiausiai aptaria žinomas lietuvių publicistas ir kultūrininkas: "...tenka susiskirstyti ir kiekvienam po kelis žodelius pristesti.

1. Naujienos. Šis dienraštis save skelbia "seniausiu ir didžiausiu" lietuvių dienraščiu. Taip, jis tikrai plačiai išplitęs ir turi didelės įtakos senesniajai kartai. Pats laikraštis gausus skelbimais, smulkia ir nereikšminga kronika ir savotiška laikraštinė kultūra (pvz. sekanciją dieną po kokio nemalonaus laiško ar straipsnio redaktoriaus aiškinasi, jog jie patekę be redaktoriaus žinios — prof. Vikt. Biržiškos atvejais); kartais apsimeta "durneliu" (kan. Kapočiaus "Laivo formos bažnyčia"); užpuola, apšaukia žmogų ir paskum tam neleidžia pasiaiskinti (V. Biržiška) ir kiti atvejai. Skystais ir sieksniais straipsniais polemizuoja su "žiovine filosofija" (ginčas dėl socializmo, bimbizmo; Biblijos skaitytojo su "Darbininku" ir kit.). Tačiau tenka pripažinti, jog kultūriniam tautos reikalams šis dienraštis skiria daug vietos ir turi neblogą pajėgumą. Pz. K. Žitkūnas (deja, ji vyriškos lyties) literatūriniai ir meno klausimais pasisakymai nėra joks vandenėlis, kokuo taip smagiai "pasipiūškina" ir dažnai "Draugas". Taip pat šis dienraštis didelę duoklę atiduoda ir įvairiems prisiminimams, turintiems istorinės reikšmės lietuvių tautai (Garmus, Šešusleivičius, D. Kuraitis, Kėdainis (Grinius), Tercijonas...). Vedamieji rašomi daugiausia vietinės (Amerikos) politikos klausimais, rečiau lietuviškaisiais, ypač lietuviškosios kultūros reikalais. Tą kryptį matyt apsprendžia skaitytojų kontingentas — čia numirti numatą senieji ateiviai. "Naujienos" atlieka laidotuvių didžiausio patarnavimus (jis bus aiškiai išgyvenęs VLIKo pirmininko M. Krupavičiaus nekrologo žodžius: "Lietuvybė JAV randi tik kapuose"). Užtenka pažvelgti į kiekvieną mėnesį vis gausėjantį Amerikos lietuvių — vėlinių pranešimus — todėl ir juos skelbiamas dienraštis "Naujienos" nebedrumsčia paskutiniųjų senelių valandų, nekalia nei lietuvių ar Jaunosios Lietuvos problemų. Liūdnam tarant, simpatingo žilaplaukio senelio traūkimas "Naujienos" eina Fr. Kurašio "Keleivio", "Mitteilungs Lit. Ges." keliu. Lietuviškosios Žurnalizmo istorijos rašytojai priekrys "Naujienoms", tiesa, dar vieną specialybę — plačiąją gaudymą. Jos tikrai pasigėrėtinai juos išsifruoja kitos

krypties spaudoje, tačiau savojoje nemato. Dienraštis yra grynai marksistiniai socialistiškas, liudininkus priima kampininko teismis. Visuotiniai pasisakys už VLIKą ir parlamentarinę demokratiją Lietuva, todėl kovoją prieš Diplomatiijos Sefo visokių poreikius ir "nesuprantas" kaikiurių tremtinių socialistų, remiančių p. Lozoraitį ir tautininkų dinastijos reikalus.

2. "Draugas". — "Vienintelis pasaulyje katalikų (lietuvių) dienraštis". Atrodo, jog laikraštis turi mažiau skaitytojų, negu "Naujienos", mažiau surenką ir skelbimų. Spausdinamas blogesniame popieriuje ir prastesnis sulaužymas bei spauda. Turi geresnį korespondentų tinklą Europoje ir daugiausiai teikia žinių iš Baltijos erdvės. Gausingiausias antikomunistinė literatūra. Jei "Naujienos" tenkinasi LLK TST biuleteniu, teikdamas lietuviškąją sovietiką, tai "D" turi ir kitus, geresnius šaltinius. Dienraštyje knibžda smulkios miestelių kronika ir kunigelių pasivažinėjimo registracija. Jo atkarpos ir Literatūros priedas dažnai skysti. Nors save laiko katalikų, net Krikščionių demokratų, organu, tačiau aiškios ir nuoseklios katalikų linijos neturi. Prisigauja įvairių bendradarbių, — o tie kad susipauna tarpusavyje, kad dienraštyje nuolatinis kačių koncertas. Kaikurie vedamieji kartais nusiunka net iki pigiausios spaudos. Neturi "Draugas" ir aiškios kultūrinės linijos, ką bekalbėti lietuviškos kultūros. Ir nors šiandien laikraštis stipriai remiasi tremtiniais, tačiau su nutautejimo faktų susigvenęs, "susipratus" ir dėl to skandalo nekalia. Mirkite balandėliai ramiai. Lo-vytėje. Todėl "Draugas" tyli lietuviškųjų mokyklų reikalu, jei tai neliečia marijonų mokslo įstaigos, vadinamos Marianopolis. Vilkiniams klausimais besalyginiai ištikimas VLIKui. Toks tebėra ir dabar VLIKą perėmus laicistams. Nelinkęs į jokius teisinius ar kokius kompromisus dėl Diplomatiijos Sefo.

3. "Darbininkas". Pranciškonų leidžiamas du kart savaitėje. Labai aiškios katalikiškos linijos, skiriamas daugiau tremtiniais, bet 70% skaitytojų sudaro senieji ateiviai. Intelektuališkai pedagogiškos redakcijos styrių — vedamieji, bet "nose for news" jiems visiems labai trūksta. Paskutiniu laiku laikraštis buvo tapęs dviejų krikščioniškų grupių kautynių lauku. Savo laiku jame buvo kautaisi dėl Švento Rašto su "Naujienomis". Jo linija už VLIKą, tačiau paskutiniu laiku darosi "neutralus". Sie požiūriu atsirado, dar iš VLIKo neišėjus Frontininkams. A. Mankūno straipsnis buvo tikras sprogdymas. (Bus daugiau)

KARDINOLŲ KOLEGIJA

Kas negirdėjo Siamo dvynukų vardo? Taip paprastai vadinami dvynukai, gimę kurioje nors kūno dalyje suaugę. Pirmieji tokie suaugę broliai, kurie pagremę pasaulyje ir šitokiam fenomenui davė vardą, buvo Čang ir Eng. Jie gimė 1811 m. Siame, suaugę krūtines apatinėje dalyje ir taip pragyveno ilgą savo gyvenimą. Jų tėvas buvo kinas, o motina siamietė.

Dar vaikystėje dvynukai pasirodė labai skirtingo temperamento. Engui paprastai tekdavo nusileisti, bet neretai tik motina juos tepajėgdavo apaminti.

Kai jie buvo 17 metų, britų pirklys R. Hunter prikaltė motiną išiešti brolius į Europą ir Ameriką, kur jie galėsia lengviau gyventi. Jis, mat, numatė padaryti biznį rodydamas juos publikai už pinigus. Motina pagaliau sutiko ir biznis buvo neblogas.

Kai jie buvo atvežti į Angliją, gydytojai ištyrė, kad jų nervų sistemos yra visiškai atskiros, tačiau operacijos būdu juos perskirti atrodė pavojinga. Visus stebino, kad taip suaugę broliai vis dėlto galėjo ne tik vaikščioti, bet ir bėgti ir šokinėti. Jų nuotauka buvo visada gera ir atrodė,

IKE SUKA ! IŠLAISVINIMĄ

(Atkelta iš 1 pusl.)

"agentauti" ir laisvoji lenkų spauda savo laiku kėlė didžiausią triukšmą, kad lenkų pogrindžio organizavimas prie "containment" politikos ir Achesono yra lygus savizudybei. Lenkai rašė: "suprantama, kad JAV žvalgyba turi turėti agentų Lenkijoje, bet iš paskutiniųjų nepasisekimų stebina šios akcijos organizatorių kalibras bei metodai"... Esą, prieš šitokią akciją naujoji administracija pirmiausia turi susitvarkyti su pačios Amerikos žvalgybos vadovais ir visu psichologiniu ginklu bendrai. Lenkai taip pat buvo nepaprastai pasipiktinę kaikiurių amerikiečių žurnalistų naivumu. Net tokio kaip "US News & World Report" David Lawrence vedamuoju "Išlaisvinimas prasi-deda". Pogrindžio veikimas kainuosias keliolikos partizanų gyvybes, rašo Lawrence, ir galį prasi-dėti deportacijos. Girdi, tai supykins jų gimines ir draugus ir rezultate prasi-dės visuotinis sukilimas. Tūkstančiai 1945-1952 m. žuvusių lietuvių partizanų kapuose apsisvertų, jei tokia būtų ir Mr. Dulles nuomonė. Lenkai, ukrainiečiai ir vengrai sutinka su mumis dėl Mr. Burnham. "Mr. Burnham, mūsų nuomone, yra pirmutinis amerikietis, kuris realiai ir žmoniškai su-prato išlaisvinimo politiką, ir mes tikimės, jog jo patarimai ir vadovybė bus prez. Eisenhowero tikrai paimta dėmesin, vyk-dant per rinkimus amerikiečių tautai pradžią išlaisvinimo politiką". Kaip buvęs JAV ambasadorius Lenkijai A. Bliss Lane praėjusi sekmadienį išsireiškė: "naujoji administracija yra atsakominga už išlaisvinimo politiką, ne tik amerikiečiams, bet ir tautos anapus geležinės uždangos, kurios tikisi tikros vadovybės, kurios pasaulis taip reikalauja".

Reikšmingi yra ir nauji pasakyrimai Korėjoje. Gen Maxwell Taylor, gerai pažįsta rusus iš Berlyno ir yra kietas vyrras. Jam nuvykus, tenka laukti įvykių pagyvėjimo.

• "Am. B.", žinoma, tebėra kenaniško perijodo. Lietuviško "AB" savaitinė apžvalga vertingas buvo Iko kalbos atpasakojimas, bet kam reikėjo sakyti, jog prie Achesono ir Kennano "Lietuvos Ministeris Zadeikis turėjęs tokias pat teises Amerikoje, kaip Anglijos ar Rusijos pasuntiniai". Juk tai nelogiška ir naivu. Juo labiau, jei po lietuviško klausomasi rusiškų ir ang-

liškų transliacijų. "Tiesa" taip plūsta Amerikos vyriausybę, kad jos augstieji valdininkai yra kapitalistai, išnaudojantys ir kraugeriai, kurie sėdėdami augstuose postuose krauna savo kompanijoms kapitalus. Mr. Wilson pasitraukimas iš GM ir Mr. Dulles situacija būtų buvę įtikinantis pavyzdys, vertas garsiausio iš-triūbinimo, jei mes turime galvoje Amerikos psichologinio ginklo viena svarbiausių dalių "Amerikos Balsą".

• Taip pat daugeli Niujorke stebina kaikiurių kitų tam pačiam psichologiniam tikslui tarnaujančių įstaigų, lėtumas su-prasti savo uždavinį. Sakoma, jog ELK-te Tyrinėjimų ir Spaudos Tarnyboje lietuvių, latvių ir estai sėdi veik prie vieno stalo. O bosai vis šneka ir diskutuoja "Politiniam Klube", "Baltic Freedom House" ir kitur Pabaltijo santarvę, federaciją ar brolią. Tačiau iš to stalo neisplaukia žinios, kurios suintere-suotų lietuvių, kas gero pas lat-vius, estus, o anuos apie lietuvius. Dabar, jei kurios žinios ir pasiekia, tai dėka privačios iniciatyvos. Jūsų bendradarbiš sėk-madieniais, poilsio, atseit, metu, susiskambina su Toronto "Latvija" korespondentu Mr. A. Zve-rins. Nuobiromis pasidalina. Tai joks darbas, nes fiziškai neįma-nomas. O Niujorke sėdi veiks-niai.

• Susirūpino visas svietas, jog ir Lietuvoje žydus persekioja. Žinoma, blogai. NYTimes korespondentas Šalisburj sako: "Jog "Tarybų Lietuva", Kaunė (tik-nu) "Sovietiskaja Litva" (Vil-niue) šaukia, jog "žydai sionis-tai" ilindo į svarbias organizaci-jas". Lietuviams tai jokia nau-jiena. Serov, NKVD šefas Lietu-voje 1941 m. deportacijų metu, gal būtų irgi sionistu dabar tapo. Taip kaip ir "Lietuvos TSR Ban-ko" dabartinis direktorius Edi-novič, arba TSRS Pramonės Banko Lietuvos respublikinės kontoros valdytojas S. Movšovi-čius ar pagaliau ir pats "Tiesos" vyr. redaktorius Gersa Zimanas ir daugelis iš tų 30.000 šiuo metu Lietuvoje gyvenančių žydų, kurių daugumas užima augstas okupacinės valdžios vietas. Toks drg. Zimanas, Lietuvos pilietis, JAV teisės akimis, kuri pripažis-ta Lietuvos suverenumą (bet iki šiol tik "kenaniškai"), yra toks pat išdavikas Lietuvai, kaip Rozenbergas Amerikai. Estijoje tuo metu vyko taip pat valymas, tik nežinia ar surištas su "žydų persekiojimu". Ar gi iš Stock-holmo skelbia žinią, jog Latvija priėmusi naują vėliavą. Tai, girdi, yra senoji balta su mėlynu ir jos viduj sovietų emblema. (Se-noji latvių vėliava yra vyninė raudona su baltu; estų buvo juoda, mėlyna ir balta). Susidaro įspūdis, jog sovietai rengia kitą "linksmavakarį" savo mažu-moms.

• Iš Baltijos jūros taip pat ateina posūkio "į išlaisvinimą" lydi-dijimai. Greitu laiku Danijos vyriausybė duos sutikimą JAV ka-ro aviacijai įsteigti būtinąs Baltijos jūros pietų dalies saugumui naikintojams — sprautuvams bazes. Danų kariuomenė gi jau da-bar įsitvirtina pusiasalio angoje. Sakoma, jog jiems talkon bū-sianti pasiusta kanadietėjų briga-da su "Centurian" tankais ir artilerija.

Tuo pačiu metu švedų įstaigos praneša, jog sovietai daugiau nebeatilsilepia ir nelaimės ištiktų laivų SOS signalus. Girdi, net lenkai tuoj pat perdavę signalus, bet "Latvijos Rygos uostas, pa-sak kapitono Hans Hansson, at-virai pareiškė, jog nuo dabar ji neatsiliepianti į jokių nelaimės signalus ir pasiteiravimus iš Vakarų".

Atitaisymas: Praėjusiame Nr. M. Brako kalbos citatoje buvo parašyta "...Kalinigrado raje-ne yra likę vos 300.000 vietos gy-ventojų", turi būti "vos 300".

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PLATINIMO KOMISIJA HAMILTONE,
š. m. vasario mėn. 7 d. šeštadienį, Rumunų salėje, (20 Murray St. W., netoli CNR stoties)
RENGIA PIRMAJĄ HAMILTONĖ
SPAUDOS BALIŲ,
kuriame dalyvaus ir 3-jų Kanados lietuviškųjų laikraščių redaktoriai: prof. Stp. Kairys, J. Kardiolis ir dr. A. Šapoka.
Po trumpos meninės programos seks smagus šokiai. * Turtingas bufetas ir loterija! * Visas pelnas skiriamas Kanados lietuvių spaudai paremti. * Pradžia 7 val. vak.
Rengėjai.

NAUJA MARIAUS KATILIŠKIO KNYGA

1952-ųjų metų prozos leidiniuose (paliekant nuosąsą jodo mius ir gerus svetimųjų autorių vertimus, taip pat pakartotinis laidas nepriklausomai Lietuvos išleistų mūsų autorių knygų) užtiknami tendencija eksperimentuoti arba lankstyti meninę tikrovę pagal gerokai nudėvėtus ir darytinius šablonus. Tokia tendencija, tiesa sakant, jau buvo pastebima ir 1951 metų prozoje, kritikams (vieniemis entuziastingai priitaranti, kitiems gerokai kritiškai atmetanti) tokį posūkį pavadinus psichologinės, prozos ilgesiu. Kiek tokie eksperimentai pasisekė, aišku, tėra asmeninės nuomonės reikalas — mūsų mąnymu, lietuviškoji tremties proza tebėra stipriausia tenai, kur ji naujai ir šviežiai moka paliesti savojo kaimo žmogų ir žemę. Tikro psichologinio — o dar labiau idėjinio — romano arba novelės mes tebeilaukiame. Tokis žanras neišvengiamai perka: jam reikia, pirmą pirmiausia, visai naujo prozaiko tipo, kurio, šiose gyvenimo maistys ir nuolat drumstiamoj mūsų literatūrinė tradicijoje, mes, atrodo, dar negreitai sulauksime. Pagaliau žanras literatūrinio kūrinio nepadarė nei vertingiesniu, nei nevertingesniu. Štai, Europos šiaurėje mes sutinkame visą eilę pasaulinio masto rašytojų, kurie terasė būtinėmis temomis: Gunnar Gunnarsson, Sally Salminen, Sigrid Undset, Frans Eemil Sillanpää, Trygve Gulbransen, etc. Ir mūsų 1951 metų literatūrinė premija visai vertai buvo paskirta Pulgiiui Andriuišui už „Sudiev, kvietkeli!“, lyrinį buities pasakojimą, šviežiai nusikambėjusį tarpe visų tų metų dirbtinų ir raizgytinių bandymų, gal nuosirdžiai, bet nepajėgiai žengusių į neišbrendamas tankmes.

1952-ųjų metų prozos leidinių tarpe Mariaus Katiliškio naujoji knyga „Užuovėja“ suteikia skaitytojui tikros ir drąsios rašytojo rankos sukurta meninė pasauli, atbaigta, uždara savyje, perteikta sodriu žodžiu ir vaizdu, kupina gyvų ir spalvingų žmonių. Pažįstamam šio rašytojo keliai, tai nėra jokia netikėta staigmena — jau pirmosios Katiliškio novelės ir apysakos peridokioje, nepriklausomai Lietuvoje, jį pristatė literatūros žmonės kaip neeilinio talento ir nepaprastai sultingo ir gyvo stiliaus, o taip pat ir tvirtai ir ryškiai išmodeliuotų charakterių kūrėjas. Ir šandien prisimenu, kokį gilų įspūdį paliko Katiliškio „Seno kareivio grįžimas“, užtikrintai ir išdrąsiai parašyta kėnčiančio žmogaus gyvenimo istorija, nubrėžta vis didėjančia įtampa, perpinta retai randamu subtilumu, dinamine jėga ir užlieta intensyviais gamtovaizdžiais.

Beje, Marius Katiliškis dar nepriklausomai Lietuvoje (tuomet vokiečių okupuotoje) buvo įteikęs „Sakalo“ knygų leidyklai savo pirmąjį novelių rinkinį „Seno kareivio grįžimas“, kuris, antrą kartą bolševikams grūdantis Lietuvoje, dingo toje tragiškoje laiko sąvartoje. Ir pats autorius, perėjęs frontą, bolševikų stovyklų ir kitokių bulševikų pragara, šandien tos knygos rankraščio nebūti.

Dabartinis lietuviškų knygų bičiulis atmena tik antrąjį Mariaus Katiliškio knygą „Prašienka valanda“ (išleista L. Vismanto 1948 metais ir apdovanota tų metų Skaitytojų Literatūrine premija), labai palankiai sutikta eilinio skaitytojo ir literatūros vertintojo. Joje sutikome tą patį gaivalingą ir vitališką pasakotoją, mokantį ir žmogų ir gamtą užfiksuoti keilais, pačiais charakteringiausiais bruožais. Po keturių metų pertraukos, „TERROS“ leidykla, šiais metais išleidusi daug puikių ir literatūriniai vertingų veikalų, mums paduoda rankos na naująjį Mariaus Katiliškio knygą, ir savo išorine išvaizda, ir savo vidiniu turiniu, verta tos ambicingos leidyklos vieno geriausiu šiu metų leidinių vardo.

Knygos dailininkas R. Viesulas šioje vietoje paminėtas kaip ypatingai daug pastaravės estetinė leidinio išvaiz-

dai. Čia spausdinamos šio jauno grafiko iliustracijos yra patys idomiausi ir pajėgiausi iš ligi šiol matytų jo darbų knygose iliustravimo srityje. Jeigu R. Viesulas ir toliau taip rimtai ir sąžiningai įtieskos savo meniniam keliui atitinkamų formų ir išraiškos, pajėgus grafiko vardas jam užtikrintas.

Po šių bendrųjų pastabų pasidalsinsime mintimis apie naująją knygą — jos literatūrinį veidą. Trafaretu virto pradžioje nustatyti knygos žanras. Mariaus Katiliškio knygą vertintojams suteiks kiek galvosūkio. Novelis romanai? Šiam apibrėžimui yra nemaža duomenų, bet kompoziciniai rėmai, i kuriuos sudėtos atskiros ir savyje organiška išbaigtos novelės ir apysakos, nėra pakankamai sureisti. Ir visai samoningai: autoriaus aiškiai norėta tuos atskirus pasakojimus (kuriuose pasikartoja tie patys, arba dalis tų pačių, veikėjai) palikti laisvoje pynėje, gyventi visai autonomišką gyvenimą. Patys atskirų gabalų pavadinimai sako, kad autorius numatyta raišys tėra laikmečio atskirų pakitėjimų: ruduo, pavasaris, vasara ir žiema. Tiesa, įvykiai nūninka tam pačiam kaime, kurin autorius — kaip tai pasakojama lyriškai šiltoje knygos įžangoje — sugrįžta po daugelio metų. Prikeliami atsiminimai, senieji žmonės, laimingo gyvenimo vandenys su įvairiausiais nutikimais — linksmis, liūdnais, kasdieniškais ir labai netikėtais. Mariaus Katiliškio mokama visa tai pavaizduoti — gyvai, sodria kalba, turtingu žodynu, entuziastingu išradingu. Pasakotojas nemigdo mūsų nuobodžiais dialogais, mikroskopiškai knyburiavimu, bejėgiais bei duslingais tradicinio kaimo apvaikščiojimai. Tiesa, kaip autorius ilgėliau sustoja, negu reikėtų, bet tai, jaučiamas, puošė ir intensyvi kūrybinė formavimas, pasakytume, nesuvaldomą improvizaciją. Ir bendrai Mariaus Katiliškio prozos viena pažymėtinų stiprybių yra jo tikrai įkvėptas pasakojimo stilius. Visą naują knygą tarsi sudėtyta vienu plaučiu, intensyviu mostu prieš mūsų akis praskleista kūrybine tikrove — kaimu, kuriame žmonių likimai pulsuoja aistringų gyvastingumu. Ta prasme „Užuovėja“ yra vientisa, vienu atskėpimu sukurta mūsų žemės žmogaus istorija, lydimi jį nuo lopšio ligi karsto. Lietuviai prozaikai įvairiai palytėjo ir aprašė savąjį sodžiu, bet retas kuris tokia gaivalinga ir dramatiine jėga, kaip Katiliškis. Šiandien mūsų tremtiniškoje literatūroje susilaukėme rašytojų, kurie labai varžant apvaldo savo kalbą, kurių stiliuje knibždėte knibžda įvairūs nesuprantami ir neišaiškinami svetimybų ir barbarizmų kukaliai. Tuo tarpu Mariaus Katiliškio ir šioje vietoje esama meistriskai šviežaus: jo sakiny aiškus ir logine ir sintaksine prasme, jo žodynas retai turtingas ir kupinas šviežių ir retai beavartojamų puikiausių mūsų kalbos žodžių ir išsireikšimų. Pasiklauskime tikėtai keletos — iš neįvardinamos daugybės — tokių išraiškų citatų: „Trobas šiluma, kaip iš skieto išverstas ir išskendintais silais, perbraukė rankas. O taip jį krėtė šaltis, grabinėdamas nugara! Šiūliai nukarbo palubę, nudrygnavo sienų margais popieriais ir užgriebė gėles ant lango. Už lango klebėjo pavasaris. Geltonas, trąskus ir taip neramus, jog susipėję žvirbliai krito kamuoliu nuo stogo. Čirškė žvirbliai visom gerklėm, taškė sparneliais liūgnelius ir šniokšdami metėsi į medį, kur pilna burna švilpavo varnėnas, ant laktelės prie inkilo“. (39 pusl.). „Kuo vakarienės atsisėdo prie krosnies subastyti žarijų. Klepetavo lanktis, tarškėjo vytuvai — moterys metė audeklą į stakles. Gyvai išėjo į tvartus, apžiūrėti gyvulių nakčiai. Dūmai raitėsi apie lempą, šliaužiojo melsvais žalciais palubę. Jam pasirodė, kad akyse tavaruoja nesugautamos gijos, lyg iš rietimo pro nytis išbėgusios ir padrikusios troboje“. (33). Arba kokie ekspresyvi ir švieži, jokia be spalvės sentimentalumo marška

neapdangstyti, Mariaus Katiliškio prozoje sutinkami gamtos vaizdai! Literatūros žmonės jau seniai pastebėjo, kad šio rašytojo mokama kelias charakteringais brūkšniais nutapyti intensyvių ir nuotaikingų gamtovaizdų, vienu sakiniu padubinti gyvenimui žemę ir jos įvairiopus apraškas. Keli pavyzdžiai: „Apacioje, kur debesys stangūs, kaip suveltas milas, ir pajudė, netikėtai prakiūra spraga. Iš jos, kaip miežio varpos akutuai, platedami į žemę, išbėga geltoni spinduliai“. (8). Diena jau taisėsi įsidėgti, kaip įpuštus žaizdras. Vairu žibėjo pavažų nuslidintas rogių kelias“. (353). „Patsai vasaros brenimas, patsai vidudienis ir žemė, kaip perinti paukštė, plačiai sparnais apgužusi trapias, besikalancias gyvybes“. (153).

Katiliškio naujoje knygoje tačiau, kaip ir pirmoje, žemė nėra tikėtai atskirai aprašinėjama — ji visur standžiais ryšiais supinta su žmogaus likimu. Gamta čia daugiau negu fonas, kurios imponantiškam platumė matosi mūsų sodiečiai, gyvenantys savo mistiškai gilų arba groteskiškai linksma būti. Nors autoriaus tokiu dažnai išgirstame lengvą šypsenos virpeltį, Katiliškis niekur nestyčioja į žemdirbio, niekur neateina jo gyvenimo miesteliškom baltom pirštinėm ir svetur pirktą lazdele švytindamas. Šio autoriaus, iš tiesų, mylima visa, kas šandien mums yra prisiminime like kaip patį tikroji Lietuva: žemė ir ūkininkas, sunki jo buitis ir pilka paprasta pirka. Autorius tiki Lietuvai ir tą savo tikėjimą kiekvienu, kurio nors personažo, sakiniu mums atskleidžia; autorius nebravūroja populiaria tematika, nemoralizuoja mirusiais žodžiais. Katiliškio knygoje tiesiogiai kalba mūsų sodietis, tiesiogiai kalba pati žemė. Joje yra visa kas tikra ir nemeluota, nuosirdi ir išgyventa. O tai nepaprastai daug. Mes tiesiog pamiršome, kad tokių žodžių esama. Ir štai, po Pulgio Andriušio „Sudiev, kvietkeli!“, ši nauja Mariaus Katiliškio knyga mus vėl atveda į tokį pasaulį, kuriame norisi patūti ilgai, ilgai.

Beje, labai galimas dalykas, kad iškilis toks klausimas arba

noras palyginti Pulgio Andriušio pastarąją knygą ir Mariaus Katiliškio „Užuovėja“. Kas jom dviem gimininga? Kuo jos esmingai skiriasi? Skirtumas jau užčiuopiamas pačių rašytojų skirtingam kūrybiniam priėjimui ir informinimui. Pulgis Andriušis — lyrikas pasakotojas, graudaus tono ir smulkii detalių meistras. Marius Katiliškis — dramatinis, ekspresyvus kūrybinės tikrovės vaizduotojas, pasinėšęs į žmogaus vaizdavimą ir grandioziškesnį gamtovaizdį, impulsyvaus ir nerimastingo žodžio meistras. Jeigu Andriušis labiau išlieka kronikinii nutikimų atpasakotoju, tai Katiliškis juos čia pat leidžia praslinkti pro mūsų akis, išgyventi jo skirtingiems ir taikliai per dialogus ir veiksmą patiems save charakterizuojantiems veikėjams. Andriušis visuomet pasilieka pasyvu stebėtojas, Katiliškis kiekvieną akimirka yra paniręs vyksman ir stipriai išlanksto vaizduojamąją tikrovę pagal savo vidinį regėjimą. Šie du autoriai yra labai skirtingi, nors abu vaizduoja tą patį Lietuvos kaimą ir tuos pačius žmones.

Katiliškis puikiai valdo dialogą. Jo veikėjų kalba nėra toji, įprastine virtusi, kaimiečių trumpažodė banalybių rinkliava — „Užuovėjoje“ žmonės kalba sultinga ir charakteringą dialogą. Kalba rupiai, trumpai, pasakymai tik tai, kas neišvengiamai reikalinga, iš paprastųjų žodžių supindami ir nuotaiką, ir prasmingą visumą.

Apibendrinant šias pastabas reikia konstatuoti, kad nauja Mariaus Katiliškio prozos knyga yra rimtas ir pajėgus literatūrinis kūrinys, kokių norėtųsi sulaukti daugiau. „Užuovėjoje“ rašytojas yra sugebėjęs iš sodžiaus žmogaus gyvenimo išskirti aną kitą pasaulį, kurio įtieskome kiekvienam geram literatūriniam veikale: žmogų, žemę ir likimines lūžtes taip sudėtytas vienas gabalą, jog skaitydamas tiki ir žemę, ir žmogum ir jo nepakartojamo likimo didybę ir prasmingumą.

Marius Katiliškis, Užuovėja, Išeido Knygų Leidykla TERRA, Čikagoje. Viršelis, titulinis puslapis ir iliustracijos Romo Viesulo, 1952 m. 361 pusl.

Henrikas Nagys.

TOKIOS KNYGOS DAR NETURĖJOME

Pereitų metų pabaigoje pasirodė prof. M. Biržiškos nauja knyga — Lietuvos tautos kelias į naująjį gyvenimą, I — galvojimai apie tautą savyje ir kaimynų tarpe.

Kruopštusis mūsų mokslininkas — daugiašakis liuanistas — ir išblokstas iš akademines aplinkos, netekęs visų moksliniam darbui reikalingų priemonių, nenuleido rankų desperatiškai, bet ėmėsi suvesti į vienumą visą savo žinojimą ir mintis apie lietuvių tautą. Moksline aparate čia nėra, bet tai milžiniškas aruodas liuanistinių žinių, visas ilgų mokslinių tyrinėjimų patyrimas, kiek jis nepraslydo pro veikalo struktūrinę schemą ir neiškrito iš atminties berašant sleptuvėje, kokioje skurdžioje tremtinio priebėgos patalpoje ant dėžės ar staciati ant kelio pasidėjus.

Normaliose moksline darbo sąlygose gal net ir prof. M. Biržiška būtų nesiryzęs tokį veiklą rašyti, nes su visu moksliniu aparatu bei dokumentavimu išdėstyti tiek daug įvairių sričių klausimų reikėtų nepaprastai ilgo pasirušioimo, medžiagos rinkimo ir suklasifikavimo. Čia apimtos galima sakyti visos liuanistinės problemos. Pirmasis

skyrus, 50 psl., pavadintas „Savieji ir svetimieji, tarpusavio įtakos ir darbai“, yra istorinis. Jame apžvelgiamos visos pašalinės įtakos, kurios veikė Lietuvos gyvenimą ir sukūrė lietuvių tipą, nulėmė jo orientaciją. Antrajame skyr., pavad. „Savija“, 51-94 psl., aptariami vidiniai, lietuviški, veiksniai, socialiniai sluogsniai, miestai, rajonai ir išeivijos vaidmuo. Trečiame skyr. „Kaimo kultūra ir užkaimio visuomenė“, 95-182 psl., išryškina lietuviškos kultūros bruožai, bei įvertinamos jos apraiškos. Tai įsidėtinai puiki ir nepakeičiama lietuviškos kultūros analizė su labai vertingais aptarimais bei pastabomis. Skaitant net nuostabu, kaip taikliai ir tiksliai visas išdėstyta neturint jokių pagalbių šaltinių nei literatūros, vien tik savo atmintį. Pagaliau paskutinis, 4, skyr. „Liaudis virsta tauta“, 183-223 psl., yra maždaug tautinio atgimimo, tautinės sąmonės brendimo istorija.

Tokios knygos dar tikrai neturėjome. Sunku pasakyti, ko čia negalima būtų rasti. Ir istorija, ir literatūra, ir menas, ir tautosaka bei tautodailė, ir kalba, ir muzika ir tt. ir tt. Gal tik geografijos bei ūkio ir gamtos mokslų betruksa. Dokumentacijos, ži-

noma, nėra, bet autoriaus autoritetas yra pakankamas laidas, kad visas gali būti net moksliniam darbams naudojama. Visas parašyta su tokiu preciziškumu, kad atrodo, jog kokios enciklopedijos straipsnius beskaitai. Kruopštus recenzentas gal atrastų vieną kitą praleidimą, nepaminėtą faktą, gal siūlytų kairiųjų niuansų, viena ar kita aptarimą, bet visa tai tegalėtų būti tik smulkios dulkės, šio milžiniško pastato palėpės.

Ivade autorius pažadėjo savo „galvojimų“ tęsinį, II tomą, kuris berods jau spausdinamas. Norėtusi tad pagraudinti, kad jame būtų pridėtas dar vienas dalykas, būtent, dalykinė rodyklė. Prie šio tomo prikergeta tik vardų rodyklė ir turinys. Šioji knyga beabejo bus naudojama visų liuanistų, o be rodyklės, vien remiantis turiniu, viską susirasti sunkoka, nes apie tuos pačius dalykus dažnai prisimename bent keliose vietose. O naudoti ją teks visiems — ir liuanistams specialistams ir kiekvienam, kas domisi lietuviškosios kultūros, buities ar istorijos klausimais. Koks bus II tomas dar nežinome. Gal ten bus daugiau galvojimų — istoriografinių bei kultūrfilosofinių minčių. I tome daugiausia rezultatai ilgos autoriaus mokslineo darbo patirties bei tyrinėjimų.

Pagaliau dar pastebėtina, kad daugelis klausimų papildymų, papręs tezes paryskinančių pavyzdžių yra pateikę autoriaus brosis prof. Vaclovas Brižiška. Visa tai yra kruopščiai sužymėta išnašose.

Negalima abejoti, kad ši knyga galės būti puikus vadovas, kiekvienam, kam rūpi lietuviški klausimai. Kito tokio vadovo mes neturime. Jį galėtų atstoti nebent liuanistinė enciklopedija.

M. Biržiška, Lietuvos tautos kelias į naująjį gyvenimą, I t. Galvojimai apie tautą savyje ir kaimynų tarpe, Los Angeles, 1952 m., Skiriama lietuvių tautos ir tėvynės Lietuvos reikalams ir garbei, išleido „Lietuvių Dienos“, Spaudos darbas The Bonnie Press Los Angeles, tiražas 1200 egz., 240 psl., kaina \$3. Gaunama „Liet. Dienos“ — 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA, ir pas platintojus.

Redakcijai prisiūsta

Povilas Gaučys, Pietų kryžiaus padangėje, Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija, Išeido Liet. Knygos Klubas, Spaudė „Draugo“ spaustuve, Chicago, Ill. Kalbą žiūrėjo B. Babrauskas, viršelis dail. Jon. Pilipausko, 480 psl., kaina \$4.50.

Knygų Lentyna, VLIKo leidžiamas Liet. Bibl. Tarnybos Biuletenis, Nr. 9-10, V metai, Danville, Ill., rugsėjo - spalio mėn., 33-40 psl.

Aidai, 1953 m. Sausio mėn. Nr. 1 (57), 48 pusl.

Siame numery rašo: Venancijus Ališas, Marija Gimbutienė, Kostas Astrauskas, Pr. Skardžius, Nelė Mazalaitė, dr. Ag. Sidlauskaitė, Vincas Kazokas. Be to, įprasti skyriai: Kūrybos pasaulys, Religinis gyvenimas, Visuomeninis gyvenimas, Kronika. 16 iliustracijų.

Eglutė, 1953 m. Sausis, Nr. 1, 32 puslapiai.

Gražusis vaikų laikraštėlis šiuo numeriu pradeda ketvirtuosius metus. Neturėtų būti nei vieno lietuviu vaikuko, kuris „Eglutės“ neskaitytų. Prenumerata metams Amerikoje \$3, visur kitur \$3.50. Prenumeratos siuntiniais šiuo adresu: Immaculatae Conception Convent, RF D, 2, Putnam, Conn.

Sv. Pranciškaus Varpelis, 1953 m. Nr. 1, Sausio mėn., eina XXX metai, 32 pusl.

BŪSI LINKSMAS IR SVEIKAS, JEI UŽSIŠAKYSI 1953 M. PELEDA.

Gera nuotaika padeda įveikti visus rūpesčius ir vargas. Ligoniams ji geriau veikia už potėnuotus vaistus. Tėn, kur nesilenko PELEDA, vizituoja tuojau daktarui ir grobiori.

PELEDA duoda daug šaržų, karikatūrų, juokų, fejletonų ir pavaizduoja visą mūsų politinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą į linksmuosius puseis.

PELEDOJE bendradarbiauja žymūs rašytojai, dailininkai, žurnalistai. PELEDA išina kiekvieną mėnesį 28 pusl. ir duoda skaitytojams pavaizduotą priedą TEVIŠKES AIDA nemokamai. PELEDOS prenumerata metams tik \$4.000 pusei metų \$2.50. Atsiuntusius metinę prenumeratą \$4.000 iki vasario mėn. 15 d. gaus gausiai iliustruotą su priedu Micholados pranešimą, dideli turtingą 1953 metų PELEDOS Kalendorių nemokamai.

Adresuokite: PELEDA, 3153 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ŠUMADIJOS MOTERŲ RŪBAI

Šumadija yra Centrinės Serbijos dalis, žinoma savo gausiais gamtiniais. Šumadijos moterys paprastai nešioja trieilius koralų arba dukatų karolius. Vietoje bliuskutes jos nešioja namų darbo marškinius. Jos taip pat nešioja berankovę liemėnę, pasiūtą iš somoto, rudą arba mėlyną, žiūrint mergaitės plaukų spalvos. Namų darbo vilnoniai sijonai būna tamsesnių spalvų. Priekaitės išsiuvinėtos geleimis. Mergaitės ypatingai didžiulios šiomis geleimis ir varžosi dėl jų gražumo. Kojinės iki kelių yra vilnonės, o mokasinai yra tipiški šiai Serbijos daliai.

Ši straipsnį glaudesnio neokanadietiško bendradarbiavimo labai spausdina Brading Breweries Limited.

BRADING'S

Toriama BREDINGS

BRADING BREWERIES LIMITED
OTTAWA AND WINDSOR

VILNIUS TARP AUDRŲ

JAU SPAUDOJE IR PASIRODYS PRIEŠ VELYKAS.

VILNIUS TARP AUDRŲ, vilniečio rašytojo Jeronimo Ciceno knyga, artai 500 psl., iliustruota mūsų dailininkų darbų reprodukcijomis, V. Augustino fotoduotomis, dokumentuota statistikos duomenimis, reikšmingiausiu įvykių aprašymais, šimtais pavarčių, susijusių su Vilniaus krašto lietuvių kovomis, laimėjimais ir pralaimėjimais.

VILNIUS TARP AUDRŲ — štai Vilniaus krašto lietuvių kančia ir kova lenkų okupacijos (1919-1939) būvyje, taipgi nepaprastas džiūgsmas ir didelė kūrybos vaka Lietuvos Respublikai ir Vilniui sugrįžus.

Autorius ir leidejas visus turėtuosius, besisilijančius Vilniaus praėjimui ir ateitimui, kviečia į talką. Knygos kaina 5 doleriai. Būkite šios knygos garbės-prenumeratoriai ir tuo mums padėsite išleisti šią knygą. Užsisakiusių knygą iki vasario 28 d. pavardės bus paskelbtos garbės-prenumeratorių sąrašo knygoje.

Užsakymus ir pinigų slūskite vienu iš šių adresų:
TERRA, 748 W. 33 St., Chicago 16, Ill.
J. Cicenas, 3421 — X — St., Omaha 7, Nebr.
A. Dundulis, 2428 S. Levee Ave., Chicago 23, Ill.

Visi Vilniaus Sąjungos skyriai kviečiami prisidėti prie šio darbo.
Autorius ir leidejas.

R. TESLIA

REAL ESTATE

Seniausia, didžiausia ir patikimiausia firma padedanti nusipirkti arba parduoti nejudomas nuosavybes.

Bisrai: 863 Bloor Street West, Toronto
575 Queen Street West, Toronto
1294 King Street E., Hamilton

PARDUODANT ar PERKANT namą mielai Jums patarnaus žemiau pasiskelbę Jūsų tautiečiai:

VACYS VASILIAUSKAS
skambinkite tel. KE. 9459, KE. 9450, LA. 2612

Parduodama:

- \$11.900, Dundas—Roxton Rd.**, 6 did. kamb., mūrinis, vandeniu alyva šildomas, privatus įvažiavimas, 2 garažai, įmokėti \$2.900.
- \$12.500, Indian Rd.—High Park Blvd.**, 6 did. kamb., mūrinis, didelis kiemas ir garažas, įmokėti \$5.000.
- \$14.000, Bloor—Quebec Ave.**, 9 kamb., atskiras, mūrinis, vandens šildymas, didelis kiemas, įmokėti \$4.000.
- \$14.300, Indian Rd.—Bosted**, 6 did. kamb., mūrinis, gerų plytų, atskiras namas, didelis kiemas ir garažas, įmokėti \$4.000.
- \$14.500, High Park, prie Roncesvalles**, 9 did. kamb., mūrinis, mūrinis, su dideliu kiemu ir vieta garažui, 2 vonios, įmokėti \$6.000.
- \$14.500, Galley—Roncesvalles**, 8 kamb., gero mūro, alyva šildomas namas, didelis kiemas ir dvigubas garažas, įmokėti \$5.000.
- \$14.900, Bloor—Dundas**, 9 did. kamb., mūrinis, alyva ašildomas, įmokėti \$4.900.
- \$16.900, Beatrice—Dundas**, 9 kamb., didelis mūrinis namas, alyva šildomas, didelis kiemas ir garažas, įmokėti \$5.500.
- \$18.900, Sunnyside Ave.—High Park Blvd.**, atskiras, didelis, mūrinis, 9 kamb., vandeniu šildomas, didelis kiemas ir garažas, įmokėti \$6.000.
- \$20.900, Indian Rd.—Radford**, 10 didelių kamb., atskiras švares namas, vandeniu alyva šildomas, 3 virtuvės, didelis kiemas, privatus įvažiavimas ir garažas, įmokėti \$9.000.

Galiu sudaryti paskolas. Veltui suteikti informaciją apie parduodamus namus, paskolas, būstus ir tt.

863 BLOOR STREET WEST

PARDUODAMI NAMAI

- Churchill Ave.**
\$3.000 grynais (gal ir mažiau), mūrinis, atskiras, 12 kamb., pilnas duplexas, atskiri įėjimai, atskiras šildymas. Kieto medžio grindys, 3 virtuvės, 2 vonios, nauji alyva šild. įrenginiai; du garažai, didelis kiemas. Reta proga mažai įmokėjimų įsigyti \$17.000 vertės namą. Nuomos gauna virš \$250 į mėnesį. Vienas murgičius.
- High Park rajone:**
\$14.000, atskiras, didelis kiemas, mūrinis, 8 didelis, šviesūs ir su baldais kambariai. Kieto medžio grindys per visus 3 aukštus. Vandeniu šild. Įmokėti \$4.000. Galima tuojau užimti.
- \$3.800 grynais.** Visa kaina apie \$15.500, prie High Park ir Bloor Str. Gerų plytų, 8 kamb., 2 modernios virtuvės ir dvi keturių dalių modern. vonios. Vandeniu ir alyva šild. Kito medžio grindys visuose trijuose aukštuose. Rūsy galima įrengti kambarį. Du garažai.
- \$15.000, atskiras, gerų plytų.** 10 šviesūs, švarūs, dažyti kambariai. Visas namas geram stovy. 3 virtuvės, 2 vonios, viena moderni. Ramioji, nepravažiuojamoji gatvė. Prie gero susisiekimo. Įmokėti \$5.000.
- \$3.000 įmokėti.** Visa kaina apie \$15.500, mūrinis, gerų plytų, 8 kamb., 2 virtuvės, 2 vonios, 2 modernios virtuvės ir dvi keturių dalių modern. vonios. Vandeniu ir alyva šild. Kito medžio grindys visuose trijuose aukštuose. Rūsy galima įrengti kambarį. Du garažai.
- \$15.000, atskiras, gerų plytų.** 10 šviesūs, švarūs, dažyti kambariai. Visas namas geram stovy. 3 virtuvės, 2 vonios, viena moderni. Ramioji, nepravažiuojamoji gatvė. Prie gero susisiekimo. Įmokėti \$5.000.
- \$3.000 įmokėti.** Visa kaina apie \$15.500, mūrinis, gerų plytų, 8 kamb., 2 virtuvės, 2 vonios, 2 modernios virtuvės ir dvi keturių dalių modern. vonios. Vandeniu ir alyva šild. Kito medžio grindys visuose trijuose aukštuose. Rūsy galima įrengti kambarį. Du garažai.

Kam vergauti, kai galima bosais būti: \$4.000 grynais. Kampinė maisto krautuve, Roncesvalles Ave., lietuvių rajone. \$200-2.500 savitine apyvarta. Pilnas, modernus įrengimas. Visa kaina apie \$10.5000. Nuoma 8 metai. Parduodama dėl ligos. Gera proga įsikibti į biznį.

\$10.000 įmokėti. Visa kaina apie \$30.000. Maisto krautuve su namu. Dupont Str. labiau slavi rajone. 7 kambariai. Krautuve didelė, daro virš \$2.500 į savaitę. Neblogas pirkimas.

Pasirinkti įvairia kaina namų, krautuvų, valgyklų, ypač lietuvių rajonuose, prašome kreiptis į **Dr. J. Kaškelis**

Telef.: W. 2643, WA. 2647 ir WA. 2648.
575 Queen St. W. (prie Bathurst)
R. TESLIA
REAL ESTATE

Dėmesio, Hamiltoniečiai!

Mūsų tautiečiai BALYS KRONAS, anksčiau dirbęs draudimo bendrovėje atstovu, dabar perėmė dar ir namų bei būstų pirkimą ir pardavimą tarpininkavimo įmonės R. TESLIA 1294 King St. E., Real Estate & Insurance Broker, tel. 9-3558, atstovavimą. Tai viena iš didžiųjų tos rūšies įmonių Kanadoje, turinti didžiausią pasirinkimą anamų-biznių bei farmų. Geromis sąlygomis parūpiname murgičius. Kreipkitės, patarimai Jūsų nieko nekainuos.

BALYS KRONAS

FOR REAL ESTATE & GENERAL INSURANCE

Darbovietės telefonai: 9-3558, 3-1108, 2-4641

Butas: 112 Ontario Ave. Tel. 9-9077

R. TESLIA

REAL ESTATE BROKER

863 BLOOR STR. WEST - 575 QUEEN STR. W.
TORONTO

KANADOJ DIDŽIAUSIA
NUOSAVYBIŲ PARDAVIMO
ISTAIGA.

SAUGU — PATIKIMA

PIRKDAMI AR PARDUODAMI

pasitarkite su mūsų ekspertais.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ

- \$8.800.** Harbord—Bathurst, 6 kambarių namas, plytų priekis, įmokėti apie \$2.000.
- \$10.000.** St. Clair rajone, įmokėti apie \$4.000, mūrinis, pusiau atskiras, 6 kambarių namas.
- \$12.800.** Bloor—Shaw, 7 kambarių mūrinis namas, vand. alyva šildomas, garažas.
- \$13.000.** Eglinton—Caledonia, 5 k., mūrinis bungalow, moderni virtuvė, maš. įmokėjimas.
- \$13.500.** Bloor—Lansdowne, 9 kambarių, mūrinis namas, alyva šildomas, garažas.
- \$13.500.** Dovercourt Rd.—Queen, 8 kamb., atskiras, įmokėti \$4.000.
- \$13.800.** St. Clair—St. Clarens, 8 k., mūrinis, atskiras namas, įmokėti \$5.000.
- \$14.000.** Grenadier—Roncesvalles, 7 kambarių, atskiras, mūrinis namas, dvigubas garažas, įmokėti apie \$4.000.
- \$14.900.** High Park, 8 kamb., atskiras namas, patogus išnuomavimui.
- \$16.000.** High Park—Annette, 12 k., atskiras, mūrinis namas, triplexas, įmokėti apie \$6.000.
- \$16.400.** College—Dovercourt, 9 k., mūrinis namas, vandeniu šildomas, garažas.
- \$16.500.** Bloor—Dovercourt, 9 kambarių mūrinis namas, vandeniu alyva šildomas.
- \$17.500.** Dovercourt—College, 10 k. atskiras namas, duplexas. Vandeniu šildomas.
- \$18.700.** Roncesvalles — Hewitt, 9 kamb., atskiras, mūrinis, vandeniu šildomas namas.
- \$19.500.** Bloor—Runnymede, 11 k. atskiras mūrinis namas — duplexas.

Taip pat duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės į

Bronius Sergautis
MU. 7377

W. Morkis
MU. 7377

2390 Bloor St. West, Toronto

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

HAMILTONE MUS ATSTOVAUJA

V. TUKLERIS

Hamilton, 913 Main St. E., Tel. 9-4121

Centrinė Istaiga 1172 Bay St. Toronto, Ont.

GERIAUSIA PROGA NUSIPIRKTI NAMĄ

Štai KELETAS IS JŲ:

- Ossington—Dundas rajone.**
\$8.900 pilna kaina. \$2.000 įmokėti, 6 kambarių vidurinis namas, 2 virtuvės, vieta garažui. Be skolų.
- College—Manning rajone**
\$9.500 pilna kaina. \$2.500 įmokėti. 4-rių kambarių ir krautuvės vidurinis namas. Nėra skolų.
- Bloor—Pacific rajone**
\$23.000, įmokėti \$6.000, 12 kamb. duplexas, vandeniu šildomas, 2 garažai, labai gerame stovyje.

Turime daug įvairių namų bei būstų prieinamomis kainomis įvairiose miesto dalyse. Tarpininkaujame paskolų sudaryme. Prašom kreiptis pas biuro vedėją

B. SAKALAUSKAS

164 Ossington Ave. (netoli Lietuvių Namų). Tel. KE. 3216, namų LO. 1410
I. BRKOVICH
REAL ESTATE

MARGIS VAISTINĖ

JONAS V. MARGIS — vaistininkas
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.)

Receptams naujiems ar seniems — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visame mieste VILTUI. Taip pat turime: trejos devynerios, ramunėlių, Celsiaus termometrų, foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odelono, vitaminių ir tt.

TELEFONAS
MU. 9543

VALANDOS
9 a.m. — 9 p.m.

S. Dworak

REAL ESTATE BROKER

DIDŽIAUSIA NAUJŲ KANADIEČIŲ NUOSAVYBIŲ
PIRKIMO — PARDAVIMO ISTAIGA

Tel. OL. 3210, KE. 3011 — Toronto, Ont.
373 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT.

MES TURIME PARDAVIMUI APIE 300 NAMŲ

SIŪLOME:

- \$7.200.** FRANKISH—Sheridan, Dundas, 6 k. pusiau atskiras, šiltu oru, anglimis šildomas, arti susisiekimo, tinkamas išnuomavimui, vieta 2 mašinoms. Įmokėjimas \$3.4.000.
- \$9.000.** HICKORY—Dundas, Denison, 7 k. pusiau atskiras, šiltu oru, anglimis apšildomas, galima užimti tuojau. Įmokėjimas \$3.000.
- \$9.700.** HOOK—Dundas, Dupont, 7 k. plytų pusiau atskiras, šiltu oru šildomas, galimybė garažui. Įmokėjimas \$3.500.
- \$15.300.** PALMERSTON—Dupont, 9 k., atskiras, fasadas mūrinis, 2 virtuvės, 2 garažai, naujai dekoruoti. Įmokėti \$4.000.
- \$15.500.** MAJOR—Bloor, 8 k. mūrinis, pusiau prijungtas, šildomas anglimis-karštu oru, 2 modernios virtuvės, kietos grindys, geri kambariai išnuomavimui, garažas. Įmokėti \$5.000.
- \$25.000.** OAKMOUNT RD.—Bloor, 9 k., kvadr. planas, mūrinis, atskiras, karštu vandeniu šildomas, vonia 3 d., toiletai 2 (2 dalių ir 1-nos), rūšys padalintos, kietos grindys, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, užimti galima tuojau. Įmokėti \$7.000.
- \$17.500.** DUNDAS—Runnymede, maisto produktų ir mėsos krautuve, namas pilnai prijungtas, mūrinis, žemai krautuve ir virtuvė, viršuje 4 k. ir vonios, vidurinė vertė butas. Krautuve gerame stovyje, su pilnu ir geru inventoriu, erdvus rūšis, šildymas anglimis-šiltu oru, apyvarta \$700 savaitėje. Įmokėti \$8.000.
- \$9.800.** Mišri farma NIAGARA on the LAKE rajone, 21 akras, visa žemė dirbama ir pasiskirti kultūroms: 4 akr. vynuogių (aug. sutartis su Chateau Gai vyno gamykla), 3 akr. vaismedžių, 65 medžių peršikų, 40—krauščių, 40—slyvų, apie 1½ akr. braškių, 6 akr. kviečių, 3 akr. rugių ir 4 akr. paruošta pomidorams; naujas inventorių, 1951 m. Ford traktorius su priekaba, dvigubas hydr. diskas, dvigubas hydr. plūgas ir kultivatorius, gyv. namas 3 metų senumo, cottage tipo, dviejų aukštų kuonas-barnė 30x24, atskiras rūšis, patalpa mašinoms ir garziniui, ypatingai geras šaltinio šulinis, 18 langų inspektori, erdvi viščių, visur įvesta elektra, akmeninis grįstas kiemas ir įvažiavimas. Įmokėti \$4.500.

ATSTOVAUJA:

VYTAS JUČAS

Telefonas OL. 3210

SPORTAS

• Vasario 1 d., 3 val. pp., 400 Bathurst St., "Vycio" krepšininčių komanda susitiks su St. Vladislav krepšininčiais.

Oro kelias per polių Skandinavų oro linijos jau ruošiasi pradėti su Amerika normalų oro susisiekimą per polių — Kopenhaga — Los Angeles 5.852 mylios per bandomąjį skridimą nusikristos per 23 val. ir 38 min. 4 val. ir 29 min. praleistos tarpiniuose aerodromuose apsisirpinant kuru ir kitą su tvarkant. Naujasis kelias yra trumpesnis 5000 mylių. Bandomasis skridimas įvyko lapkričio 19 d. Iš Los Angeles per 6 val. 48 min. buvo pasiekta Edmontonas Kanadoje — 1.522 mylios, iš čia per 7 val. 3 min. buvo nusikrista 1.945 myl. į JAV karinę bazę Thule Grenlandijoje ir pagaliau paskutinis tarpas 2.385 mylios iki Kopenhagos nusikrista per 9 val. 49 minutes.

LIETUVIS BATSIVIS

J. Jasiūnas
1228 Dundas St. W., Toronto
(netoli Lietuvių Namų)

Visais turto pirkimo ir pardavimo reikalais Jums patarnaus

Feliksas Senkus

Tel. LL. 3744

WILLIAM BOLLAND

Real Estate

1130 College St.,

Toronto, Ont.

GERANIUMS

PELARGONIJOS
IS RŪSIŲ 25c

Susidomėjus namų geimais, turėtumėte pasidomėti viena ar pora mūsų Pelargonijų seklių. Mes siūlome mišrių, susidedančių iš ryškiai raudonų, ugnies, plytų, purpurų, rausvų, šviesiai rausvų, lašišų, šviesiai raudonų, oranžinės, ružinės, persikų, rožinių, baltų ir įvairių maišytų spalvų. Lengva išauginti iš seklių. Dažnai žydi po 90 dienų pasodinę. (Pakl. 25c.) (2 už 45c) užsakant poštą. Sodinkite dabar. SPECIALUS PASIŪLYMAS: 1 pkt. kaip viršuje ir 5 pkt. kitų rūšių naminių augintoms namuose. \$1.25 vertės tik už 65c užsakant poštą.

VELTUI: Didžiule 1953 metų seklių ir auginimo knyga — puiki!

DOMINION SEED HOUSE
GEORGETOWN, ONT.

Didelis namų pasirinkimas visuose rajonuose

- \$24.000.** Annette-Evelyn, 13 kamb., atskiras, mūrinis namas, vandeniu alyvos šildomas, 3 virtuvės ir vonios. Didelis pajamos, lengvas mokėjimas. Garažas.
- \$18.000.** Lisgar—Queen, 9 kamb., Dundas, 4 duplexai po 10 kambarių kiekvienas, labai pigūs šildymas, garažas.
- \$17.000.** Dundas—Roncesvalles, duplexas, 10 kamb., pusiau atskiras, vandens šildymas, 3 garažai.
- \$16.000.** Dundas—Roncesvalles, 10 kamb., atskiras, mūrinis namas, geros pajamos.
- \$15.000.** Lisgar—Queen, 9 kamb., pusiau atskiras namas, vieta garažui, geros pajamos.
- \$15.000.** Bloor—Dundas, pusiau atskiras namas, vandens alyvos šildymas, garažas.
- \$15.000.** Lisgar—Queen, 9 kamb., atskiras, mūrinis, vand. alyvos šildymas, 2 mūriniai garažai.

J. KARPIS

K. Wiles Real Estate
(Centrinė Istaiga)

1 ST. CLAIR AVE. W.
TORONTO

Tel. KE. 7941, namų tel. LL. 4744
Nerada namų įstaigoje, malonėite palikiti savo telefono numerį.

WINDSOR, Ont.

Windsoro Liet. B-nės Valdyba, sausio 31 d., šeštadienį, kroatų salėje, 2520 Seminole rengia koncertą ir šokių vakarą. Koncerto pradžia 7 val. vak. Įėjimas tik 75 centai.

Programą išpildys bosas-baritonas Vaelevas Verikaitis ir pianistė Ruth Shipman. Programą sudaro liaudies dainos ir pasaulinio masto kompozitorių kūriniai.

Po koncerto vyks šokiai, veiks turtingas bufetas. Visi apylinkės tautiečiai kviečiami skaitlingai atsilankyti.

Windsoro L. B-nės V-ba.

Lietuvių bažnytinis choras, kleb. kun. Danieliaus ir chorvedžio J. Sinkaus rūpesčiu ir iniciatyva suorganizuotas, pastaruoju metu padarė didelę pažangą: padidėjo choristų ir smarkiai progresuoja susigiedojime. Nepriklausomybės šventę numatoma surengti vasario 15 d. Jau dabar choras stropiai ruošiasi, visa eilė tautinių-patriotinių dainų ir repertuarą įtraukia. Windsoro mažai kolonijai tai garbė, kad atsiranda dainos mylėtojų, kurie atsidavę dainoms nuo kasdieninių darbų, šeimos reikalų, sukuria dar laiko repeticijomis. Vasario 16 dienos minėjimui taip pat numatoma pakviesti vieną iš žymesnių tremties visuomenininkų su paskaita.

At-kų kaupa kovo 1 d. suruoš iškilmingą Letuvos jaunimo globėjo šv. Kazimiero paminėjimą. Tai pirmas tokios rūšies paminėjimas Windsore. Kor.

EDMONTON, Alta.

Apsigyvenus Edmontone lietuvių kunigui, lietuvių veikimas žymiai pagyvėjo. Reikia pripažinti, kad kunigas Bronius Jurksas yra labai malonus ir nuoširdus kaip kunigas ir kartu nepaprasto gabumo ir didelio pasiryžimo veikėjas lietuvių ir lietuvių vieningumo palaikyme, o vieningiems ir energingiems Edmontono lietuviams kaip tik tokio ir reikėjo. Nors Edmontono lietuvių kol kas dar neturi nei lietuviškos bažnyčios, nei salės, bet teko nugalėti, kad jau kombinuojama ką nors statyti — jei ne bažnyčią, tai nors salę.

Jei kunigas Jurksas pasiliks Edmontone ir fligau, tai reikia tikėtis ir pastatys.

Gruodžio 24 d. buvo suruoštos bendros Kūčios, kuriose be edmontoniečių dalyvavo daug apylinkės lietuvių, ypač iš Wildwood ir Glen Park.

Dabar su dideliu susidomėjimu ruošiamasi Vasario 16 minėjimui.

Vincas Rudinskis, Wildwood, Alta.

— Krokva. — Lenkijoje per etais metais sukurta 1600 kolchozų. Iš viso krašte dabar yra 4630 kolchozų.

— Toronto. — Džiovintų mirtingumas Ontario provincijoje per etais metais pasiekė rekordiskai žemą skaičių — vos 9,5 nuo 100.000 gyventojų, kai 1951 m. dar buvo 12,6.

NAMAI

LIETUVIAMS TINKAMOSE
RAJONUOSE

- Clinton—College**
\$11.900, įmokėti \$3.500. Gero mūro, pusiau atskiras, 8 kamb., namas. Garažui vieta. Į kainą įeina baldai trims kambariams. Prie gero susisiekimo.
- St. Clarens—Wallace**
\$12.500, prieinamas įmokėjimas. Visai atskiras, mūrinis 7 kamb. namas.
- Dunn—King**
\$14.000, įmokėti \$4.000. Mūrinis, pusiau atskiras, 8 kamb. namas. Garažas. Alyvos šild.
- Lakeview—Dundas**
\$15.500, įmokėti \$5.000. Mūrinis, atskiras, 8 kamb. dviejų aukštų namas. Dideli kambariai. Alyvos šild. Graži gatvė. Geras susisiekimas. Arti lietuvių namų.
- Dundas—Roncesvalles**
\$14.500, įmokėti \$5.000. Visai atskiras, mūrinis, 8 kamb. namas. Vandens šildymas. Vieta tinka būstui ar amatininkui.
- Beatrice—College**
\$17.000, įmokėti \$6.000 ar mažiau. Visai atskiras, mūrinis, 9 kamb. namas. Alyvos šildymas. Dideli, šviesūs kambariai, erdvus, švarus rūšis. Garažas. Gražus namas — geros pajamos.
- High Park**
\$15.800, prieinamas įmokėjimas. Mūrinis, visai atskiras, 10 kambarių namas.

Yra gery ir didelių namų High Parko ir kituose rajonuose auginti įmokėjimu. Tinka pirkti susidejęs.

R. ZULYS

Tel. ME. 2471; namų tel. EM.3-6711

J. J. ELLIS

REALTOR

1072 BLOOR ST. W., TORONTO

Didžiausias namų pasirinkimas visuose miesto rajonuose!

Tik paskambinkite kiek Jūs turite įmokėjimui pinigų — mes parodysime Jums namą!

- \$8.500.** tarp Dundas ir Queen, prie Bathurst, 6 kamb., mūrinis, garažas, įmokėti \$2.500.
- \$12.900.** Bloor—Indian Rd., 7 kamb. per 2 aukštus, gelymbe pastatytą garažą.
- \$14.900.** Howard Park, prie Roncesvalles, mūrinis, atskiras, 8 kamb., 2 virtuvės.
- \$15.000.** Bloor—Dovercourt, mūrinis, atskiras, 9 kamb., alejumi šildomas, 2 vonios ir 3 virtuvės, įvažiavimas į kiemą.
- \$16.000.** prie Dundas—Dufferin, mūrinis, atskiras, 10 kamb., 2 garažai.
- \$17.000.** Bloor—Indian Rd., mūrinis, atskiras, 10 kamb. per 2 aukštus, vandeniu alyvu šildomas, 2 vonios, 4 virtuvės, garažas.
- \$19.000.** High Park rajone, 10 kamb., atskiras, mūrinis, vandeniu alyvu šildomas, labai gerame stovyje namas, 2 modernios virtuvės, didelis kiemas, garažas.

Didelis pasirinkimas didesnių namų.

Visais namų pirkimo ir pardavimo reikalais kreipkitės į

S. KUZMAS

1675 Bloor St. W. Tel. KE. 7941 po darbo LA. 1250

K. WILES REAL ESTATE

Seymour Hermant

ADVOKATAS, NOTARAS ir tt.

Suite 410

.. JYPSĖNOS ..

Ji nepaliko
— Girdėjau, vedėt žmoną iš gausios šeimos.
— Ji ją pasiėmė kartu.

Motinos džiaugsmas
— Ar jūs tikėjate, gerbimas, mano sūneliui dar tik septyniolika mėnesių, o devynis mėnesius jis jau vaikšto...

— Hm... Ar ne laikas, pagaliau, būtų jūsų sūneliui atsisėsti po devynių mėnesių vaikščiojimo?...

Teisme
Teisėjas nusikaltėliui:
— Tamsta, kiek prisimeni, jau ne pirmą kartą šioj istorijoj? Ar turite advokatą, kuris gintų Tamstos bylą?
— Neturiu, pone Teisėjau. Šiuo kartu ir nesistengiau jo ieškoti, nes byla tokia komplikkuota, kad, rodos, ir advokatui sunku būtų mane išgelbėti...

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas — Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

GERIAUSIOS ANGLYS — YRA PIGESNĖS!

VYT. AUSROTAS
prima
Jūsų kuro užsakymus
KASDIEN NUO 10 VAL. RYTO IKI 10 VAL. VAKARO
... PUIKIAUSIAS KURAS KIEKVIENAM REIKALUI
206 Gilmour Ave.

DOMINION COAL & WOOD

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turinti 30 metų profesinę praktiką
Kalba lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Dėmesio! Dėmesio!

Tiesiog iš fabriko NEGIRDĖTAI PIGIA KAINA parduodame

ELEKTRINES SIUVAMAS MAŠINAS

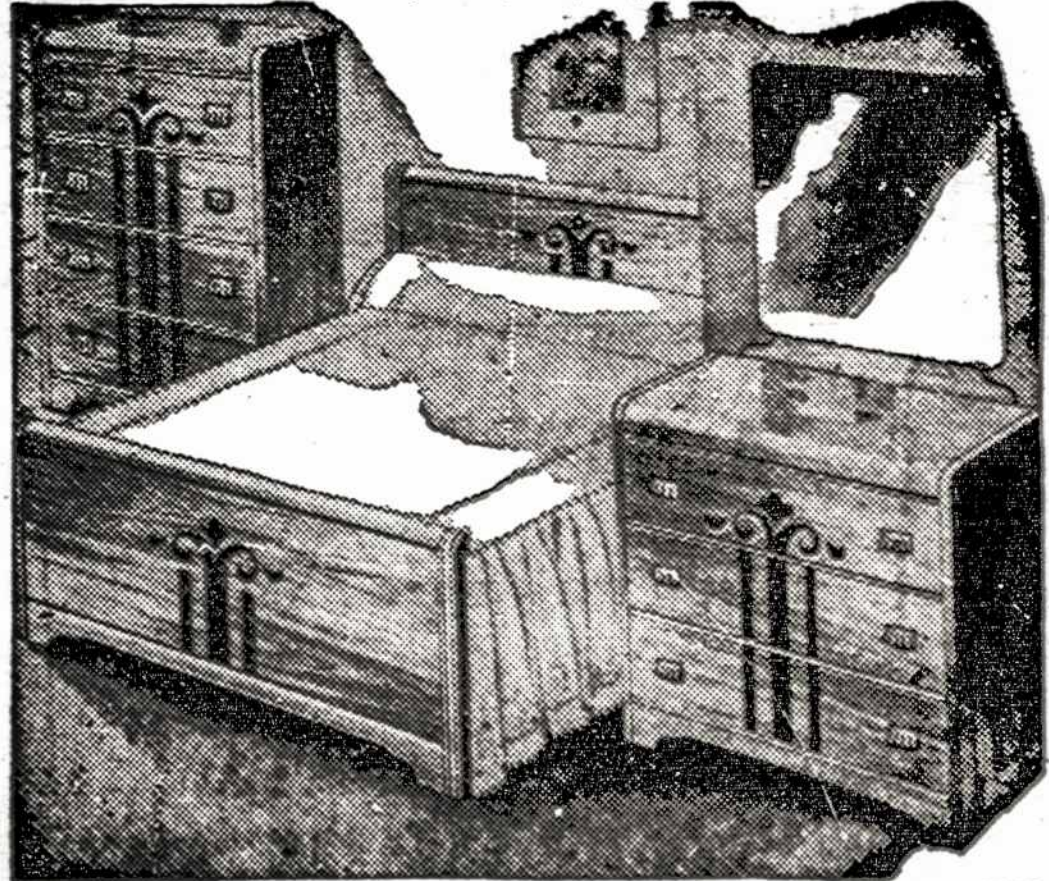
su garantija.

Siūti galima ir pirmyn ir atgal ir viską siuvinėti.

Veritas Sewing Machine Co. of Canada

Sav. J. Tumosa
880 QUEEN ST. W. (antram augšte), Toronto. Tel. OL. 4717

\$10 nuolaidos, kas atsiėmė šį skelbimą ir pirks nemažiau kaip už \$50

Tik pažvelkit į šį modernų miegamąjį!

12 gabalų moderniško stiliaus miegamasis, į kurio komplektą įeina: lova, komoda su talpiais stalčiais, spyna, spyruoklinis matracas, 2 pūk. pagalvės, 2 kamb. lempos su gautuvais ir Chenille lovos užtiesalas. Speciali žema kaina \$125. Taip pat turime įvairių komplektų miegamųjų sofų, gazo ir elektr. krosnių, skalbimo mašinų, matracų, kilimų, spintų ir visa, kas reikalinga namų apstatymui. Duodamos lengvos išsimokėjimo sąlygos. Pristatymas ir perlaižymas prekui velti. Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.

COLLIS FURNITURE COMPANY

439 QUEEN ST. W. (prie Spadija). Tel. EM. 6-8094

LRS vėl pradeda judėti

Vad. Liet. Rezist. Santarvės sąjūdį D. Britanijoje sukūrė tie patys žmonės, kurie anksčiau buvo bandę garsintis BDPS. LRS sakosi esanti demokratijos šalininkė, tačiau, viduje tvarkosi pusiau vadistiniai pagrindais — tik patys mažiausieji vykdantieji organai yra renkami. Visi kiti kažkieno skiriami.

LRS iki šiol leido du leidinius: rotatorium spausdintą oficiozją "Santarvė" ir slapta pamfletą "LRS orientacinis biuletenis nariams pareigūnams". Pirmasis buvo platinamas viešai, o antrąjį galėjo gauti tik pareigūnai.

LRS pradėjo labai aktyviai veikti: šaukė susirinkimus, vedė diskusijas, kėlė erzeli prieš mūsų vadovaujančius veiksmus, bandė suskaldyti D. Britanijoje gyvenančių lietuvių vieningumą.

Laikui bėgant LRS veidai išryškėjo ir žmonės nuo jų pradėjo šalintis. Galutinis LRS bankrotas Anglijoje išryškėjo Londone per DBLS visuotinę skyrių atstovų suvažiavimą 1952 m. spalio mėn. Dar prieš suvažiavimą LRS vedė propagandą, kad į DBLS centro organus būtų išrinkti LRS veikėjai arba mažiausia jų simpatikai. Tačiau suvažiavimas atsisakė ne tik svarstyti per vieną atstovą LRS pateiktą rezoliuciją, bet ir nei vieno LRS aktyvaus veikėjo neišrinko į DBLS centrinius organus. F. Neveravičiaus, vieno LRS kertiųjų šulų kandidatūra į DBLS Centro Valdybą, surinko vos 1 balsą. Atrodė, kad, nustoję betkokio pasitikėjimo, savo veiklą sustabdys.

Tačiau, "kuprotą tik grabo lenta ištaisys". Jie ir vėl išleido 36 pusl. "Santarvė" Nr. 1(6). Šį kartą jau spausdintą Nidos spausdė. Redaktorių pasirašo F. Neveravičius, redakciniam kolektyve surašyti: dr. A. J. Greimas, K. Drunga, B. Raila, H. Žeimelis ir S. Žymantas. Viršelis — dail. K. Dargio.

Šio nr. įžanginiame straipsnyje "Spausdintu žodžiu" ir F. Neveravičiaus "LRS paskirties metmenys" bandoma nusakyti, ko siekia LRS. Deja, šių straipsnių mintys nesiderina su LRS darbais. Štai keletas faktų. LRS pirmininkas p. St. Kuzminskas pasisakė prieš Tautos Fondą, patastamas grąžinti tuščius aukų lapus. Tiesa, vėliau jis bandė šį savo žodžių išsiginėti, net ir 100 svarų pažadėjo paaukoti TFondui, jei jis neįrodytų, kad prieš TF jis taip nesakęs. Deja, iki šiol savo pažado neištesėjo. Kitas LR S-vės šulys p. S. Ž. buvo paprašytas vienos tautinės šventės progą paskaityti paskaitą. Jis sutiko skaityti paskaitą, tik jei nebūs renkamos aukos TFondui. Aišku, kad tai buvo daroma tik tam, kad susilpninti finansų telkimą Lietuvos laisvinimo bylai vesti. Nottingham LRS pirm. St. Kuzminskas, nors mažam susirinkime, apie dabartinę Lietuvą pripasakoja tokių dalykų, kurių tik politrukas galėtų papasakoti. Tai tik nedaugelis pasitarimų rašto laisvinimui.

P. Žagaras.

Lietuvis siuvėjas

Ed. KONDRATAS

Siuvu vyriškus ir moteriškus rūbus
Įvairių medžiagų pasirinkimas
1113A Dundas St. W. (netoli Ossington), Toronto
Telefonas LL. 9626

SVARA — GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited
Specialybė:
Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama. Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:
138-46 Claremont Str. — Tel. WA. 4557
30 metų valymo patirtimas

YORK PACKING CO. LTD.

104-106 Trowell Ave., Tel.: JU. 2794. JU. 5197. Toronto 9, Ont.

Mes gaminame geriausios kokybės produktus:

šviežią, rūkytą ir virtą mėsą, įvairias dešras.
Rinkos kainomis.

Priimami užsakymai vestuvėms, piknikams, pokyliams.

GALAS KOSULIUI!

Išbandykite tuojau DIANA DROPS, europiskus vaistus, kuriuos jau daug metų vartoja kiekvienas europietis. Dabar šie vaistai yra pardavinėjami taip pat Jums artimiausiose vaistinėse Kanadoje.

Pora DIANA lašelių su cukrumi ir truputį karšto vandens, geriant keturis kartus į dieną, tuojau gali išgydyti kietą kosulį, kurį Jūs gavote nuo persišaldymo. Šie vaistai pagelbsti taip pat nuo nosies kataro, skaudančios gerklės, krūtinės persišaldymo, astmos, bronchito, ausų ir dantų skausmų, o taip pat tinka gargaliavimui ir kitokiam naudojimui.

Jūs galite įsitikinti, kad europiskus DIANA DROPS galite rasti beveik kiekvienuose namuose Kanadoje. Šie vaistai jums padės lygiai žiema, lygiai vasarą. Nėra Kanadoje geresnių vaistų, kaip DIANA.

Kaina \$1.25 butelis.

LUSCOE PRODUCTS LIMITED
559 Bathurst St., Toronto 4, Ont.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Valgyklą "BALTIC"

370 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.
perėmė naujas savininkas. — Valgiai gaminami pagal lietuvių skonį iš šviežių produktų. Gamina prityrusios virėjos
Sav. Feliksas Jonynas

MOTERŲ KIRPYKLĄ

961-A BLOOR ST. W., (prie Dovercourt) Telef. LL. 8871

"Clare's Beauty Parlour"

daro pusmetinius ir vienkartinius šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.
Dirba kvalifikuoti specialistai. Prašoma užsakyti iš anksto
Savininkės: G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

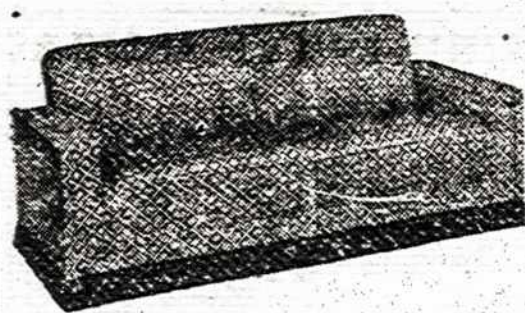
Taiso ir parduoda įvairių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Darbas garantuojamas. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vak. — 272½ QUEEN ST. W., Toronto

Dėmesio vyrai!

Atidaryta nauja lietuvių kirpykla

Darbas atliekamas gerai — prašom įsitikinti.
867 DUNDAS ST. W., TORONTO (tarp EUCLID ir MANNING)
Veikia nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Telef. EM. 4-6954
Savininkas Aleksandra Vosylius

Tiesiog iš fabriko
5 metų garantija!

5 gab. virtuvės chromo komplektas — \$59.50
3 gab. fotelis (chesterfield) — \$9.00
3 gab. miegamojo komplektas — \$79.50
Davenport' lova (Chesterfield) — \$49.50
Kėdės (Hostess) — \$12.95

DIRECT FURNITURE SALES

480 YONGE ST., TORONTO
(1 blokas į šaurę nuo College St.)

ATIDARYTA VAKARAIŠ IKI 9 VAL.

Lengvos išsimokėjimo sąlygos.
Skambinti Midway 1213

Mes dirbame 24 valandas

THE VICTORY FLORIST

Mūsų krautuvė dvejose vietose:

749 QUEEN ST. E.
Tel. RI. 5804576 QUEEN ST. W.
Tel. EM. 3-1618

TINY TIM

MAZASIS TIMAS
VAZONINIAI PAMIDORAI

Puodams, dėžėms ir daržui. Nepaprastai ankstyvi. Mažasis Timas yra tik 8 colių aukštumo, nyktuko ir glaudaus dydžio. Apkibęs šviesiai raudonu vaisių kekėmis, iki colio skersmeny. Nors Mažasis Timas mažutis, bet duoda puikių vaisių anksčiau, negu kitos daržovės pradeda augti ir, kol importuoti pamidorai yra labai brangūs. Spalvingi ir puošnūs, tinka puodams ir daržams. (Pkt. 20c) (½ oz. 75c) apmokant paštą.

VELTUI: Didžiulė 1953 metų sėklų ir auginimo knyga — puiki! 25

Dėmesio!

Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 Havelock, Toronto, telef. LL. 4576
ANT. JUOZAPAITIS

Dr. A. Ratinow

L.M.C.C.

Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse. Vidaus ligų specialistas (širdies, astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.)
479½ Euclid Ave., Toronto
Tel. RA. 6708.

Dr. Aleksas Valadka

Gydytojas ir chirurgas

1081 BLOOR ST. W.

(tarp Dufferin ir Dovercourt)

Priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 val. p.p. ir 6.30-8 val. vak. arba pagal susitarimą

Telefonas ME. 2933

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

YARMEY CLINIC

314 BATHURST ST.

Toronto

Telef. kabinetos EM. 6-2696

Namų OL. 4778

RENTGENAS

PHYSIOTERAPIJA

LABORATORINIAI TYRIMAI

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11-12 val., 2-4 val. ir 7-9 v. šeštadieniais nuo 11-3 val.

Telefonas LO. 1794

Toronto

Dr. Jonas Yčas

Gydytojas ir chirurgas

1390 DUNDAS ST. W.

(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

Priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 ir 6.30-8 val. vak. arba pagal susitarimą.

Telefonas LO. 1794

Toronto

Dr. F. Tackett

Gydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir

CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir

7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B.A., D.D.S.

312 Bathurst St., Toronto

Bathurst Medical Building

Telef. EM. 3-6373

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EM. 4-6515

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išstiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą

Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Dr. K. Žymantienė

GYDYTOJA ir CHIRURGE

430 Dundas Str. West

Toronto

Priimamos val.: nuo 1-4 ir 5-8 val. pp. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telefonas WA. 8207

Dr. JOHN REKAI

Chirurgas ir akušeris

Dr. PAUL REKAI

Vidaus ligų specialistas, buv. Budapešto bendrosios ligoninės gydytojas.

219 St. Clair Ave. W. Toronto, Ont.

Susitarti telefonu RA. 0237

Kalbama lenkiškai ir rusiškai

Pranešu atidarys savo kabinetą

Dr. S. V. FEINMAN

256 Crawford St., Toronto. LL. 5739

Vienos universiteto diplomą, dirbęs Vienos universiteto klinikoje ir Kanados ligoninėse.

Darbo valandos 1-3 pp. ir 5-8 vak.

Širdies, plaučių, gastro-enterologijos, reumatizmo, odos ir moterų ligos, Rengtas

Kalba vokiškai ir rusiškai.

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto

(kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą.

Tel. WA 9822

LICENZIJUOTI

ELEKTRIKAI

J. BARAKAUSKAS ir CO.

Viskas nuo durų skambučio iki pilno namų instaliavimo.

119 PERTH AVE.

Telefonas KE. 7808.

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio

Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar

perstatau:

europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės

motors.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu

techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE. 1080

190 Wright Ave., Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platus

(EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti

portretai

Darbas pirmos rūšies

DAŽAI IR SIENOMS

POPIERIS!

Vaškas, šepčiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriškų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas

švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos

1004 Dundas Street W.

Toronto, Ont.

Telefonas: LL. 3222

DANIEL D. STOKAL

B.A.

TEISININKAS,

ADVOKATAS,

NOTARAS

Kalbu slavų kalbomis.</

TORONTO, Ont.

Apylinkės rinkimai

Kanados Liet. B-nės Toronto Apylinkės kandidatai į Apyl. V-bą jau paskelbti "T2" Nr. 2. Rinkimai įvyks vasario 8 d. nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Lietuvių Namuose (235 Ossington Ave., Toronto), antrame aukšte, įėjimas iš Dundas gt.

Ligonys ir už miestovibų gyvenantieji gali persiųsti balsavimo lapelius paštu, jei jie yra įtraukti į rinkimų sąrašus ir prašė raštu taja teise pasinaudoti. Šiuo reikalu kreiptis į Rinkimų Komisiją (235 Ossington Ave., Toronto) gali iki vasario 1 d. Iš ten jie gauna balsavimo lapelius su vokais.

Pasitikrinti ar rinkimas įtrauktas į rinkimų sąrašus ir naujai įrašyti gali kiekvienas asmeniškai vasario 1 d., sekmadienį, 12-1 val. pp. ir vasario 7 d., šeštadienį, nuo 5 iki 7 val. vak. Be to, galima bus įrašyti į balsuotojų sąrašus ir balsavimo metu. Organizacijoms primenama, kad jos rinkimams praversti nurodytu laiku, siūnia Rinkimų Komisijos žinion po du atstovus. Atstovai dėl darbo laiko tariasi su Rinkimų Komisijos pirmininku L. Tamašausku, 236 Dovercourt Rd., tel. ME. 4469.

Toronto ALOKO Prezidiumas.

KLKAT. Moterų susirinkimas
Kanados Liet. Kat. Moterų D-jos Toronto skyr. visuotinas narių susirinkimas šaukiamas vasario 1 d. liet. parapijos salėje tuoj po 12 val. pamaldų. Narėms dalyvavimas būtinas. Bus priimamos ir naujos narės.

Valdyba.

Kas laimės šaldytuvą?

Sužinosime atsilankę sekmadienį, vasario 1 d., 8 v., lietuvių parapijos salėn, kur įvyks Lietuvių Vaikų Darželio Rėmėjų Fondo loterijos bilietų traukimas. Ta pačia proga bus šokiai ir kita idomi ir linksmas programa. Įėjimas veltui!

Fondo V-ba.

"Žiburių" B-vės šerinkinkų susirinkimas

Spaudos b-vės "Žiburiai" metinis šerinkinkų susirinkimas įvyko pereiną sekmadienį. Pasirodė, ši svarbi verslo įmonė laipsniškai kyla ir šiais metais jau nutarė išmokėti dividendą po 10% nuo šerų vertės. Į naująją valdybą išrinkti: Rinkūnas, Rusinas ir Salna iš perykštės sudėties ir V. Abromaitis bei Ulozas nauji. Plačiau apie b-vės susirinkimą parašysime sekančiam numery.

Susiorganizavo tautininkai

Pereitą sekmadienį TLN įvyko iniciatorių suauktas Toronto gyvenančių tautininkų susirinkimas skyrui sukurti. Iš gausios būrelės dalyvių nariais užrašė 20. Į skyriaus valdybą išrinkti: Aglinskas, Budreika, Jankaitis, Kalendra ir Stepatienė, į rev. kom.: Abromaitis, Kvedaras, Lelys.

Sėkmadienio šokiai

Vasario 1 d. 7.30 vv. šv. Elenos salėje (tarp Brock Ave. ir Lansdowne) įvyks Vyr. At-kų ruošiamas šokių vakaras. Šalia geros muzikos dar bus loterija ir kt. priedai. Maloniai kviečiame visus lietuvius, norinčius gražioje lietuviškoje nuotaikoje praleisti sekmadienio vakarą, atsilankyti.

Toronto Vyr. At-kai.

Kaukių balius

Paskutinį šeštadienį prieš Užgavėnes, vasario 14 d., UNF salėje, 297 College St., rengiamas didžiulis ir įspūdingas kaukių balius. Jūs sudarytoji komisija premijus įdomiausias kaukes vertingomis dovanomis. LAS.

Mokinių išpažintis

Vasario mėn. pirmojo sekmadienio proga Toronto liuanistinės mokyklos mokinių išpažintis įvyks šį šeštadienį, sausio 31 d., tuojaus po pamokų lietuvių bažnyčioje. Tėvų žiniai pranešama, kad vaikai ta proga į namus grįš kiek vėliau, kaip kad įprasta tvarka.

A.a. dr. Veronikos Karvelienės visuomeninės veiklos minėjimas
Pereitą šeštadienį, sausio 24 d., lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atliktos gedulingos pamaldos už a.a. Veronikos Karvelienės vėlę. Pamaldose dalyvavo d-jos narės ir būrys visuomenės. Klebonas kun. P. Ažubalis pamokslė išskėlė velionės veiklą katalikiškose organizacijose ir tuo pačiu jos nuopelnus katalikybėi.

Po gedulingų pamaldų parapijos salėje įvyko akademija, į kurią atsilankę katalikiškų organizacijų vadovauja asmens. Minėjimą pradėjo Toronto sky. pirm. Jonaitienė, prašydama sukalbėti už jos vėlę maldą. CV sekretorė K. Juozapavičienė savo paskaitoje apibūdino velionės veiklą ir pastangas atgaivinti Liet. Kat. Moterų D-jos veiklą tremtyje. Jos rūpesčiu tremtinių stovyklose buvo atgaivinti LKM D-jos skyriai, D-ja buvo įvesta į tarpautinę Kat. Org. Sąjungą, suorganizuota Kat. Mergaičių Sąjunga ir Liet. Kat. Akademikų D-ja.

Iz. Matusevičiūtė padarė velionės plačios visuomeninės veiklos apžvalgą nepriklausomoje Lietuvoje. Velionė dirbo Kat. Moterų D-joje, Ateitininkų Taryboje, Aboliucionistų D-joje, Mergaičių Globos, Motinos ir Vaiko sekcijoje prie Kat. Mot. D-jos, Kalinių Globos D-joje Soterija. 1929 m. įsteigė Mergaičių Globos biurą ir Darbo namus. Pašalpą išrūpino iš Vidaus reikalų ministerijos. 1931 m. suorganizavo Motinos ir Vaiko sekciją, paruošdama jai darbo planus, išdirbo planus materialiai ir moraliai pašlijusioms mergaitėms gelbėti. 1933 m. buvo komiteto pirm. Katalikių Organizacijų S-gos kongresui rengti. 1940 m. ji rengia panašų kongresą su Draugelyje - Galdikiene Vilniuje. Tai buvo didelė lietuvių katalikų šventė mūsų sostinėje. Už nuopelnus katalikybėi popiežiaus apdovanota ordinu. Velionė norėjo lietuvių tautai gražesnės ateities ir to siekė per šeimas — per moterį, ją drąsindama, kultūringama ir nurodydama kelią.

Visos kat. moterų organizacijos liūdi dėl jos ankstyvos mirties. P. Jonaitienė savo užbaigos žodyje dar paminėjo jos paskutinį viešą ir sėkmingą pasirodymą Vilniuje didžiojo kongreso metu, padėjo visiems dalyviams ir kalbėtojams ir baigė minėjimą malda už jos vėlę.

Padėka

Liet. Kat. Moterų D-jos Toronto skyrius prieš Kaledų šventes gavo šelpinių tremtinių šeimų sąrašą iš Tėvo Alfonso Bernatono Lietuvių Sielovados Reikalų Taryktojo Vokietijoje. Vienas sąrašas buvo paskelbtas "T2", o antrasis 100 šeimų sąrašas buvo "T2" redakcijoje. Skyrus noredamos planingai suselpti šios šeimas, kreipėsi ir atskiras šeimas ir asmenis, prašydamos pasiūsti Kaledų šventių proga siuntinių ar piniginių aukų. Į mūsų prašymą atsiliepė apie 30 šeimų ir atskiri asmenys, kurie siuntinius ar pinigų patys pasiuntė pagal nurodytus adresus. Aukotojų sąrašas yra pasiūstas Tėv. A. Bernatoniui į Vokietiją.

Kūčių proga kun. A. Bungiui ir Memingeno stovyklai per Iz. Matusevičiūtę pasiūta \$26.

Visiems aukojusiems ir porėmsiems mūsų postangas padėti vargstantiems nuoširdžiai dėkojame.

Toronto Skyrus Valdyba.

— Oakvillė. — Jezuitai nupirko vieną čionykštį ūkį, kur pastatys savo seminariją rūmus. Ji bus atkelta iš Toronto.

KAUKIŲ
Balius

KADA?

Šį SEŠTADIENĮ,
SAUSIO 31 d.,
Pradžią 7 val. vakaro
Pabaigą ???

KUR?

Reprezentacinėje Italų salėje
33 BRANDON AVE.

VYKTI: autobusu Lansdowne arba automobiliu Dufferin St. Brandon yra pirmoji įėjimo už Dupont.

GROJA TORONTO LIET. ORKESTRAS "TRIMITAS". Refrenu dainuoja V. PANAVAITE. Atsigaivinimui: įvairūs gėrimai. Geresnei nuotaikai: iliuminuota salė, balionai, serpentinai, konfetti. Svečių patogumui: atskiri staliukai. Netikėtumai: prizai kaukėms ir tt. Pelnas: lietuvių šalpos reikalams. Įėjimas tik 1 doleris.

Toronto "Caritas".

TORONTIEČIAI IR APYLINKĖS LIETUVIAI
nepamirškite —

kitą šeštadienį, vasario 7 d.

didžiojoje UNF salėje, 297 College Str.

DIDŽIULIS BALIUS

PUIKUS ORKESTRAS,

TURTINGAS BUFETAS,

ALUTIS

ir graži kompanija laiduoja smagų vakarą.

Rengia KLK Kult. D-ja.

Prašoma grąžinti knygas

Toronto liet. parapijos knygynėlio vedėjas maloniai prašo visus skaitytojus, kurie virš pusės metų pas save yra užlaikę iš knygyno pasiskaitymo tikslu paimtas knygas, grąžinti. Nepunktualus knygų grąžinimas labai apsunkina knygynėlio darbą. Būtų gera, kad ir tie skaitytojai, kurie dėl nelemto aplinkybių yra praradę knygynėlio knygas, jausių pareigą išlygti reikalą, pavyzdžiui, vietoj prarastos knygos knygynėliui įgytų lygios vertės knygą.

Vyriausia skautininkė

Sausio 31 d. atvyksta į Torontą Vyr. sktn. dr. D. Kesinaitė. Ta proga yra kviečiamas Toronto Kanados vadovų ir skautininkų pasitarimas. Smulkesnė programa bus pranešta kiekvienai vadovei individualiai.

Sktn. Ir. Lukoševičienė

Kanados Rajono Seversijos Vad.

P. Čirūnas, šv. Jono Pašalpinės D-jos pirmininkas, pereiną savaitę išvažiavo atostogų vienam mėnesiui į saulėtą Floridą pas savo gimnaisius.

Ponai! Puoliai taip pat šešioms savaitėms išvyko į Miami.

Seimos padidėjimo paskutiniųjų liūdi dėl jos ankstyvos mirties. P. Jonaitienė savo užbaigos žodyje dar paminėjo jos paskutinį viešą ir sėkmingą pasirodymą Vilniuje didžiojo kongreso metu, padėjo visiems dalyviams ir kalbėtojams ir baigė minėjimą malda už jos vėlę.

Vedybos—krikštynos
Toronto liet. kat. parapijos bažnyčioje sutuokė: B. Kukalis ir B. Plečkaitytė.
Pakrikštyta: Rūta Kristina Petronytė, Algirdas Albertas Meilus ir Robertas Dennis Bumelis.

— Toronto. — Iškeltas projektas sukurti "Didįjį Torontą" prie jo prijungiant 12 priemiesių.

Nauja nuosavybių pardavimo įstaiga

"E. RIDOUT REAL ESTATE LTD. atidarė naują įstaigą lietuvių apgyvenamame rajone, 1460 Dundas St. W., prie Dufferin. Didelė įstaigos tarnautojų dalį sudaro lietuviai, jų tarpe priartęs nuosavybių agentas B. Sergautis. Nuosavybių pirkimo ir pardavimo reikalus čia galima atlikti lietuvių kalba. Įstaigos telefon Nr. KE. 5465. (skelb.)

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS
Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI ir naujas ar senas krosnis pagamintomis kainomis ir išimokėjimui iki dviejų metų. Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

ELLIOTT STEDELBAUER MOTOR LTD.

1100 LAKESHORE RD., NEW TORONTO

PONTIAC—BUICK—GMC TRUCKS

Taip pat geresni vartoti automobiliai

SKAMBINK RO. 2533

VISADA IR VISUOMET

įvairius apsidraudimo reikalus Jums sutvarkys

J. BERZINSKAS

1212 Dundas St. W. Toronto - - - Tel. LA. 9547 ir MU. 3940

MONTREAL, Que.

MLB pirmasis viešas susirinkimas įvyko sekmadienį AV parapijos salėje. Susirinkimą atidarė Valdybos pirm. L. Balsys, pirmininkavo S. Kęsgaila, sekr. M. Juodviršis. Susirinkimas informacinis. Buv. ALOKO pirm. Lapinas priminė trumpai Liet. Bendruomenės raidą, nuo idėjos gimusios Vokietijoje iki dabartinės bendruomeninės formos Kanadoje ir čia Montrealyje. Pirmojo teigiamas graži iliustracija buvo K. Toliušio perskaityta piniginė apyskaita. Būtent, LOKas turėjo pajamų \$927.30, išlaidų \$843.71, likutis \$83.59 perduotas Bendr. Valdybai. TF parengimų ir vėjų keliu surinkta \$713.30. Vokietijoje likusiems lietuviams šelpti — \$552.07.

Bendruomenės rev. k-jos vad. J. Ladiaga perskaitė aktą patvirtinantį buv. LOKo apyskaitą. Bendr. Valdybos veiklos planą referavo pirm. L. Balsys. Valdyba, sprendžiant iš veiklos plano, supranta bendruomeninį uždavį, žino savo vietą visuomenės organizacinėje struktūroje ir sau darbus renkas pirmiausia srityse, kurių kitos organizacijos savo veikla neapima ar neturi kaimybių.

Piniginę sąmatą referavo J. Lukoševičius. Vietos bendruomenės reikalams numatoma 1100 dolerių pajamų ir tiek pat išlaidų. Solidarumo mokestis dirbančiam \$6 metams iš kurių \$4 skiriamas Tautos Fondui.

Solidarumo mokesčio ir kitais klausimais buvo susirinkimo plačiai pasisakyta ir įgaliojimas pirmininkas apie tai referuoti KLB Apylinkių pirmininkų suvažiavime kovo 21 d.

Susirinkimas pritarė Valdybos veiklos planui ir sąmatai, o buv. ALOKO pareiškė padėką už darbą. Pirmas Montr. liet. B-nės susirinkimas baigtas tautos himnu.

Pamaldos už a.a. A. Smetoną

Vasario 1 d. 10 val., AV parapijos bažnyčioje įvyks iškilmingos pamaldos už a.a. buv. Prezidentą A. Smetoną Skautų S-gos Šešą mirties 10 metų sukakties proga. Pamaldas laikys kleb. Tėvas Kubilius, pamaldų metu gros Kęstutis Lapinas. Visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti.

"Neringos" skaučių tunto ir Montrealio skautų tunto Tuntininkai.

Vyr. at-kų susirinkimas šaukiamas vasario 6 d., penktadienį, 8 val. vak., privaciam bute 1083 Crawford Bridge, Verdun, Jaun. at-kai kviečiami dalyvauti. Iš Verdun važiuoti Lasalle arba Crawford autobusu. Nariai priimami nariams apie įvykstantį susirinkimą.

Vyr. at-kų Valdyba pasiskirsė pareigomis: pirm. I. Malšika, sekr. G. Valiulienė, izd. P. Lukoševičius. Valdybos adresas: 1083 Crawford Br., Verdun, P.Q.

Šv. Onos moterų pašalpinė d-ja šv. Kazimiero parapijos salėje šeštadienį ir vakariene sulaukė 250 svečių. Šeiminkams už vaikus guma svečiai atsidėjo gera nuotaika.

Mykolas Ivanauskas mirė sekmadienį, sausio 18 d. nuo vėžio ligos. Vėlonis buvo iš senesnių atvykusių į Kanadą. Laidotuvių gedulingos pamaldos atliktos AV parapijos bažnyčioje sausio 21 d. 9 val. Per Mišias surinkta \$5 aukų, už kurias bus atliktos giedotinės su Liebra šv. Mišios.

Remontuojamas vienas ramesnis kambarys AV parap. knigams gyventi. Didelė padėka tenka F. Dubauskui ir J. Kruplinskiui, kurie daug prisidėjo prie jų patalpų įrengimo.

Pirmoji Komunijs. Prie Pirmos Komunijos prisirašė 6 vaikai, kuriems bus duodamos paruošimo pamokos šeštadienio mokykloje. Tėvai prašomi raginti vaikus eiti į mokyklą ir pakartoti ar pamokyti, ko tenai nesėję išmokyti. Pirm. Komunijs bus per Atvelykį, balandžio 12 d.

— Vasario 1 d., sekmadienį, po pamaldų KL Moterų D-jos susirinkimas AV parap. patalpose.

Kun. S. Kulbis dirba "LL" ir "Žvaigždės" administracijoje.

Lietuvių Namų įsigijimo reikalui, asmeninė iniciatyva buvo išsiuntinėti 400 pakvietimų siūlant apžiūrėti iniciatorių parinktus namus 208-210 Duluth Ave., netoli nuo St. Denis ir Pine Ave., ir kviečiant pasitarti akc. b-vės sukūrimo reikalu. Pastatas—žydų maldos namai 30 metų senumo — fasadinių plytų sienomis, daro fundamentalaus pastato išpūdį. Pusrūsėje yra salė, tinkama parengimams su 200 dalyvių, didelė virtuvė ir vienas atsarginis kambarys. Viršuje — dabartinė maldybos salė turi 60x80 plokštės ir didžiulį balkoną dengiantį ¾ salės plokštės. Salės panaudojimui tetrūkstą scenos ir reikalinga pašalinti dabartinės formos balkoną bei suolus. Namų kaina tuo tarpu \$50.000, įmokėjimas \$25.000. Atsiradus eilei klausimų į kuriuos iniciatoriai J. Trumpa, A. Navickas, L. Gudčas, M. Arlauskaitė, S. Jepselkis ir A. Matulis — negalėjo atsakyti, susirinkimas prašė iniciatorių, kooptavus reikalingus specialistus, išsiaiškinti juridines ir technines galimybes ir kiek kainuotų pastato pritaikymas lietuvių reikalams. Tuo tarpu susirinkimas pageidavo \$50 dydžio šerų, perkant nedaugiau 20 šerų vienam asmeniui. Iš dalyvaujančių 101 pasidėjo įsigyti šerų iš viso už \$9000. Sekantis susirinkimas numatomas dviejų savaitių bėgyje.

AV parapijos salėje, specialiai įrengtam kambaryje, sekmadienį po pamaldų, įvyko bibliotekos ir skaityklos atidarymas. Klebonas J. Kubilius, SJ, kvietė visus parapijiečius užteiti pažūrėti patalpų, o skautės patarnauti pilsdamos vėnų aukojusiems bibliotekos išplėtimui.

Jūrų skautų-čių ruošuose Krantinės šokiuose dalyvavo visas šimtas jaunimo. Gražiai paruošta skautinė nuotaikų programa-pasirodymas tikrai buvo vertas dar kito šimto dalyvių. Šokiams grojo Broliai Lapiniai.

Ziema šiemet Montrealy labai prasta, nei sniego, nei šalčių. Iki Kaledų turėjome rudeniską orą. Upė tebėra neužšalusi ir laivai tebeplauko.

Su darbais yra gana sunku. Daugelis dirbtuvių darbininkų skaičių mažina. Canadian Copper Co. jau daugia upusmečio tęsiasi streikas. Firma stengiasi priimti naujų darbininkų, bet jie neapmokyti ir dirbti vieni negali. Dėl to buvo pakviesta dalis senųjų darbininkų naujesiems mokinti. Streikuojantieji, žinoma, ant tokių pyksta ir gali kartais geriau "pamokyti" ne tik prie fabriko, bet ir namuose.

Abiem parapijom reikalingos naujos bažnyčios. Naujoji AV parapija su pamaldomis prisiglaudusi svetimoje pastogėje, o senosios šv. Kazimiero parapijos bažnyčia suseno sykiu su savo statytojais ir reikalinga nauja.

Lietuvių skaičius Montrealy labai išaugo, bet prie pašalinių organizacijų mažai kas dedasi, o dėtis naudinga ir reikalinga.

F. Dubauskas.

A. GARBENIS

REKOMENDUOJA:

BLOOR — prie Dundas, 2-jų augštų mūrinis namas, krautuvė, 2 vonios, vandeniu šildomas, 2 mūriniai garažai. Įmokėti tik \$4.000, vienas atviras morgičius balanse.

SKUBIAI KREIPKITES:

MENARY & SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave., Toronto

TEL. LL 1112 - - - VAKARAIŠ HY. 1543

BALTIC CARTAGE & MOVERS

pergabena baldus, specialistas pervežti šaldytuvus. Transportas visų rūšių. Didelis sunkvežimis. Informacijų kreiptis OL. 1403 arba LL. 5378.

9 Delaware Ave., Toronto, Ont
24 valandų tarnyba.

S. m. vasario mėn. 7 d. 19 val.

POLISH ALLIANCE SOCIETY SALEJE, 148 NIAGARA ST.,

KLB St. Catharines Apylinkės Valdyba rengia

linksma šokių vakarą

Veiks bufetas.

Gros geras orkestras

B-nės Valdyba.

Lietuvis pigiai perveža baldus, bagažą, prekes ir kit.

VEŽAMA IR Į PROVINCIJĄ.

Kreiptis:

9 Pearson Ave., Toronto

Telefonas LO. 8828